

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

DEL DEPARTAMENTO DE LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA

IES PEDRO FLORIANI- REDONDELA

CURSO ESCOLAR: 2022/23

ÍNDICE

**DEPARTAMENTO DE L. CASTELLANA Y LITERATURA. MATERIAS DEL PROFESORADO.
REUNIONES DE DEPARTAMENTO.**

INTRODUCCIÓN Y CONTEXTUALIZACIÓN.

LIBROS DE TEXTO- EDIXGAL.

CONTRIBUCIÓN DE LA MATERIA AL DESARROLLO DE LAS COMPETENCIAS CLAVE.

CONCRECIÓN DE LOS OBJETIVOS PARA EL CURSO.

· L. CASTELLANAY LITERATURA DE 2º DE ESO

TEMPORALIZACIÓN

GRADO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR LA MATERIA

CRITERIOS E INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN, CALIFICACIÓN Y PROMOCIÓN

LIBROS DE LECTURA

- **L. CASTELLANA Y LITERATURA DE 4º DE ESO**

TEMPORALIZACIÓN Y DISTRIBUCIÓN DE LOS CRITERIOS DE EVALUACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE Y COMPETENCIAS CLAVE A LO LARGO DE LAS DISTINTAS UNIDADES DIDÁCTICAS

INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN

CRITERIOS DE EVALUACIÓN, CUALIFICACIÓN Y PROMOCIÓN

LIBROS DE LECTURA

- **L. CASTELLANA Y LITERATURA DE 2º DE BACHILLERATO**

CONTENIDOS

TEMPORALIZACIÓN

GRADO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR LA MATERIA

CRITERIOS E INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN

CONCRECIONES PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAJE EVALUABLE

LECTURAS OBLIGATORIAS

- **PROGRAMACIÓN DE ORATORIA DE 2º DE BAC**

INTRODUCCIÓN

CONTRIBUCIÓN DE LA MATERIA AL DESARROLLO DE LAS COMPETENCIAS CLAVE.

TEMPORALIZACIÓN Y SECUENCIACIÓN DE LOS CONTENIDOS.

CRITERIOS DE CALIFICACIÓN Y PROMOCIÓN.

INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN

PROGRAMAS DE SEGUIMIENTO Y RECUPERACIÓN DE LA MATERIA PENDIENTE

CONCRECIONES METODOLÓGICAS QUE REQUIERE LA MATERIA

MATERIALES Y RECURSOS DIDÁCTICOS

INDICADORES DE LOGRO PARA EVALUAR EL PROCESO DE ENSEÑANZA Y LA PRÁCTICA DOCENTE

ORGANIZACIÓN DE LAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN Y EVALUACIÓN DE LAS MATERIAS PENDIENTES

DISEÑO DE LA EVALUACIÓN INICIAL Y MEDIDAS INDIVIDUALES Y COLECTIVAS QUE SE PUEDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DE SUS RESULTADOS

MEDIDAS DE ATENCIÓN A LA DIVERSIDAD

CONCRECIÓN DE LOS ELEMENTOS TRANSVERSALES QUE SE TRABAJARÁN EN EL CURSO QUE CORRESPONDA

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS Y EXTRAESCOLARES

PLAN ANUAL DE LECTURA Y PLAN LECTOR

PLAN DE FOMENTO DE LAS TIC

MECANISMOS DE REVISIÓN, EVALUACIÓN Y MODIFICACIÓN DE LAS PROGRAMACIONES DIDÁCTICAS EN RELACIÓN CON LOS RESULTADOS ACADÉMICOS Y PROCESOS DE MEJORA

DEPARTAMENTO DE L. CASTELLANA Y LITERATURA. MATERIAS Y PROFESORADO.

El Departamento de L. Castellana y Literatura del IES Pedro Floriani tendrá a su cargo, durante el curso escolar 2022-23 la impartición de las siguientes materias:

- **L.Castellana y Literatura de 1º, 2º, 3º y 4º de la ESO.**
- **L.Castellana y Literatural I de las modalidades de Bachillerato de Ciencias y Tecnología, de Ciencias Sociales y de Artes.**
- **L. Castellana y Literatura II de las modalidades de Bachillerato de Ciencias y Tecnología y de Ciencias Sociales.**
- **Oratoria de 2º de Bachillerato.**
- **Refuerzo de L. Castellana y Literatura de 1º y 2º de la ESO.**
- **Ámbito de Comunicación de 1º CB de Electricidad y Electrónica.**
- **Ámbito de Comunicación e Sociedade de los cuatro cursos de la ESA.**

Las docentes que componen el Departamento de L. Castellana y Literatura durante el presente curso son:

Dña.RaquelBarreiraGarcía

Dña.SoniaCasar Edreira (Xefa de Departamento)

Dña. Ángela Chantrero Poceiro

Dña. MªFernanda Posada Darriba

REUNIONES DE DEPARTAMENTO

El Departamento se reunirá, **como mínimo, una vez al mes** para el seguimiento y coordinación de la presente programación y para asegurar la homogeneidad de su aplicación entre sus miembros, en detalles que puedan quedar poco especificados, tomando, si fuese el caso, las medidas correctoras necesarias, levantándose acta de los asuntos tratados. En la **memoria final** del Departamento, se recogerá el nivel de cumplimiento, los objetivos y contenidos tratados durante el curso.

INTRODUCCIÓN Y CONTEXTUALIZACIÓN

DECRETO 86/2015, del 25 de junio, por el que se establece el currículo de la Educación Secundaria Obligatoria y del Bachillerato en la Comunidad Autónoma de Galicia.

CENTRO: IES Pedro Floriani (Redondela)

Situación

El **IES PEDRO FLORIANI** está situado en la villa de **Redondela**, capital del ayuntamiento del mismo nombre, en la provincia de Pontevedra. El instituto se encuentra situado en la Ensenada de San Simón. Redondela es un ayuntamiento esencialmente costero con unos 15 km de litoral. El terreno, en todo el término municipal es accidentado, con un sistema montañoso que se desenvuelve paralelo a la costa con elevaciones que no superan los 450 m. Cuenta con catorce parroquias. Además de estas parroquias forman parte del contorno de este IES los ayuntamientos limítrofes de los que proceden parte del alumnado. El alumnado de la ESO procede, casi en su totalidad de las parroquias de Cabeiro y de Reboreda, donde están situados los centros adscritos.

Redondela limita al norte con el ayuntamiento de Soutomaior, al este, con Pazos de Borbén, al sur con los de Mos y Vigo, y al oeste con la ría de Vigo, que conforma, en su parte más interior, la Ensenada de San Simón. En este contorno desembocan los dos ríos que atraviesan el municipio: el Alvedosa y el Maceiras.

La vía ferroviaria fue, desde antiguo, una infraestructura de gran incidencia en el municipio; muestra de esto son los dos viaductos que atraviesan la villa, verdaderas señas de identidad.

Población.

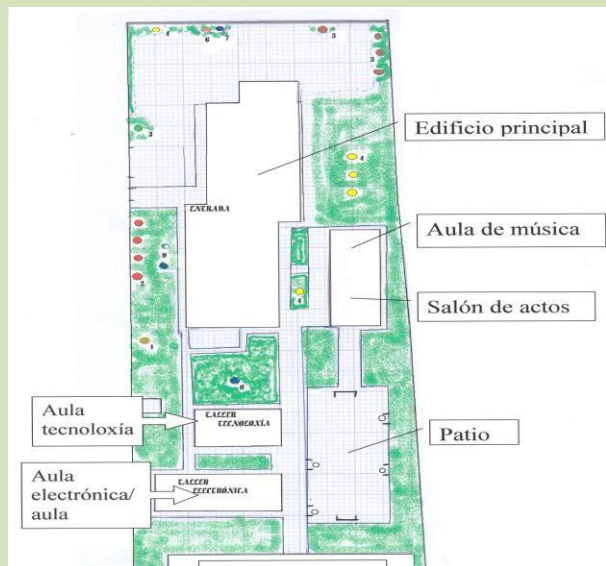
Según el Instituto Nacional de Estadística, el censo de Redondela en el 2011 era de 30.006 personas, con un porcentaje aproximado de 51% de mujeres y un 49% de hombres.

Economía

Las actividades industriales están muy ligadas al mar. La pesca es una actividad importante, y su puerto es uno de los diez primeros dentro de la clasificación gallega, con una flota esencialmente de bajura, caracterizada por la captura de peces de baja cotización; también es muy relevante el marisqueo de moluscos bivalvos. El choco es el símbolo marino genuino de Redondela (y de su gastronomía).

En Redondela sólo el 8,8% de la población pertenece al sector primario, a pesar de que el clima benigno de las Rías Bajas favorece las cosechas tempranas de los productos de la huerta y los vinos. Destacan los numerosos invernaderos dedicados generalmente al cultivo de flores, y las plantaciones de kiwi (este municipio fue uno de los pioneros en la introducción de esta especie en Galicia). El sector secundario comprende a un 47,1% de la población, y en él destacan las industrias de conservas, congelados, y la textil. En el sector terciario se incluye el resto de la población, que se dedica en su mayoría al pequeño comercio.

Infraestructura del centro, recursos y materiales.

El centro abarca una superficie algo superior a una hectárea con 5 edificaciones independientes.

Instalaciones específicas de ESO y Bachillerato:

Laboratorios: Física y Química y Ciencias.

Aulas: Música, Plástica y Tecnología.

Pabellón polideportivo.

Instalaciones específicas de los Ciclos Formativos:

Aula de CM de Gestión Administrativa.

Aulas de CS de Administración e Finanzas.

Aulas de CM de Equipos Electrónicos de Consumo.

Instalaciones comunes:

Biblioteca.

Salón de actos.

Aula de informática.

Aula TIC.

Aula de Pedagogía Terapéutica.

Sala de tutorías.

Cafetería.

Conexión a internet en las aulas.

Otras instalaciones:

Además de las instalaciones mencionadas, el centro dispone de:

Departamentos didácticos.

Departamento de Orientación.

Despachos independientes para:

Dirección

Secretaría

Jefatura de estudios

Vicedirección

Sala de profesores.

Aula de convivencia.

Todas estas dependencias están dotadas con las instalaciones y servicios que les son propios y, las interiores, incluyen punto de conexión a internet.

Cuenta con un perímetro exterior arbolado con distintas especies, una pequeña zona verde, un aparcamiento propio, áreas exteriores cubiertas, de esparcimiento en horas libres y dos aulas exteriores.

Profesorado y oferta educativa.

El Claustro está formado por un total de 54 profesores y profesoras.

El centro tiene la siguiente **oferta educativa**:

- o Enseñanza Secundaria Obligatoria (ESO).
- o Bachillerato en las modalidades Científico-Tecnológico, de Ciencias Sociales y 1º de Artes.
- o Nocturno: Educación Secundaria de Adultos (ESA).

- o **Ciclos formativos:**
- o Formación Profesional Básica de Electricidad y Electrónica
- o Formación Profesional Básica de Administrativo
- o Ciclo medio de Xestión Administrativa.
- o Ciclo superior de Administración e Finanzas.
- o Ciclo medio de Equipos Electrónicos de Consumo.

Características generales del alumnado.

DIURNO

CURSO	NºDE GRUPOS
1ºESO	2
2ºESO	2

3ºESO	2
4ºESO	2
FPB	3
1ºBachillerato	3
2ºBachillerato	2

Ciclos Formativos Grado Medio	4
Ciclos Formativos Grado Superior	2

NOCTURNO

CURSO	NºDEGRUPOS
ESA Nivel1 (MóduloI)	1
ESA Nivel1 (MóduloII)	1
ESA Nivel2 (MóduloIII)	1
ESA Nivel2 (MóduloIV)	1

El centro acoge alumnado procedente de los alrededores de Redondela, mayoritariamente del ámbito rural, con un nivel socioeconómico medio.

Centros adscritos al instituto: **CEIP de Porto Cabeiro** y **CEIP de Santo Paio de Abaixo**.

Según estudios reflejadas en el Proyecto Educativo, más de la mitad del alumnado manifiesta hablar normalmente **el gallego** a nivel familiar. Alumnos y alumnas están en contacto directo con la lengua gallega, ya que es la lengua habitual de sus padres y abuelos; pero ellos, al contrario, emplean el castellano como lengua vehicular.

En los niveles de enseñanza más bajos se acusa más la situación de ausencia de gallegohablantes y de ausencia de gallego en la aulas, a pesar de que sigue habiendo cierto equilibrio en las familias en cuanto al uso del idioma y una actitud más favorable que desfavorable hacia el gallego, tanto en las aulas como en otros ámbitos sociales y una autovaloración positiva de las capacidades comunicativas en gallego.

En general, consideran que su nivel de conocimiento del gallego es bueno o muy bueno para cursar los estudios actuales. En general son favorables

al empleo del gallego en las aulas y también al empleo del gallego en la sociedad. Sin embargo, reflejan un empleo mayoritario del castellano durante las clases y también reconocen expresarse mayoritariamente en castellano entre ellos, mientras que en las familias se da un mayor equilibrio entre las lenguas.

Conclusión: aunque proceden de familias en las que hay un mayor equilibrio en el uso de las lenguas y pese a que su actitud hacia el gallego es positiva y se consideran preparados más que aceptablemente para cursar los estudios en gallego, el empleo del gallego en las aulas es minoritario y también lo es en sus relaciones comunicativas.

Horario.

En el **IES PEDRO FLORIANI** se imparte docencia prácticamente a cualquier hora del día. Por las mañanas se entra a las 9.00 horas y se sale a las 14:30 horas. Mientras que, por la tarde, hay clases desde las 16:00 horas hasta las 22:00 horas.

Órganos de gobierno.

Órganos unipersonales	Director/a
	Vicedirector/a
	Jefes/as de estudios (2)
	Secretario/a

Órganos colegiados	Consello Escolar Comisión Económica Observatorio da Convivencia Claustro de Profesores/as
--------------------	--

Órganos de coordinación docente	Departamentos:	Departamento de Orientación. Departamento de Actividades Complementarias y extraescolares. Departamentos Didácticos
	Otros órganos:	Comisión de coordinación pedagógica. Coordinación de formación en centros de trabajo Equipo de Normalización lingüística.
Órganos de representación y decisión de los padres/madres y alumnos/as.	Junta de Delegados/as.	

LIBROS DE TEXTO – EDIXGAL

En la última renovación de los libros de texto, el departamento concretó los siguientes:

- Lengua castellana y literatura. LCL1, Editorial: Vicens-Vives
- Lengua castellana y literatura. 2ESO. LCL 2, Editorial: Vicens-Vives
- Lengua castellana y literatura. LCL3, Editorial: Vicens-Vives
- Lengua castellana y literatura. 4ESO. LCL 4, Editorial: Vicens-Vives
- Bachillerato: sin libro, tanto en 1º como en 2º.

El **curso 2020/21** el centro se adscribió al **proyecto E-DIXGAL**, un entorno virtual de aprendizaje que permitió acceder, tanto a alumnos como a docentes a contenidos digitales. **En el curso 21/22** se implementó de **1º a 4º de la ESO**, por lo que el profesorado que impartió la materia utilizó materiales, tanto de elaboración propia, como de las editoriales EDEBÉ como NETEX.

Tras el período de confinamiento por el COVID-19 durante el curso 20/21 el **material didáctico de Bachillerato** se proporciona al alumnado por medio del **Aula Virtual del Centro** (Moodle).

CONTRIBUCIÓN DE LA MATERIA AL DESARROLLO DE LAS COMPETENCIAS CLAVE.

El área tiene como finalidad primera la mejora de la competencia comunicativa, utilizando el lenguaje como instrumento tanto de comunicación oral y escrita como de aprendizaje y regulación de conductas y emociones. En consecuencia, **las competencias clave a las que contribuye decisivamente el currículo de esta área son las siguientes:**

D) **Competencia en comunicación lingüística (CCL):** es la de mayor relevancia que puede adquirirse en esta materia, ya que todos sus contenidos en todos los cursos de la ESO están orientados a la adquisición de los conocimientos, destrezas (escuchar, hablar, leer y escribir) y actitudes propias de las destrezas comunicativas (procedimientos de uso y reflexión sobre su funcionamiento), aspectos que se aplicarán para adquirir conocimientos en otras áreas, así como en el desarrollo integral de la persona.

E) **Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología (CMCCT):** se contribuirá a ella a través de la proposición de textos de diversa tipología relacionados con los grandes temas de la ciencia y las Matemáticas que den a conocer a los alumnos esta dimensión del conocimiento humano de manera amena y divulgativa. Además, se les propondrán diferentes actividades en las que tengan que aplicar sus conocimientos matemáticos y tecnológicos para realizar cálculos sencillos o trabajar con contenidos relacionados con estas áreas desde nuestra materia con el fin de reforzar estas materias desde la perspectiva lingüística y literaria.

F) **Competencia digital (CD):** en esta materia la búsqueda de información tiene un papel relevante, por lo que el alumno debe ser capaz de seleccionar aquella información que le proporcione unos conocimientos, que, a su vez, le permitan la mejora de sus destrezas comunicativas. El uso de Internet se convierte, como no podría ser de otra manera, en un instrumento privilegiado, aunque no único, para esa finalidad. Pero, además, otros soportes electrónicos (E-Dixgal, Aula Virtual...) y los procesadores de texto serán aliados en la mejora de la capacidad comunicativa del alumnado.

G) **Competencia en aprender a aprender (CAA):** muestra cómo unos determinados contenidos (lingüísticos en este caso) sirven para adquirir conocimientos de diferentes áreas, no en vano en el código lingüístico está la base del conocimiento y del pensamiento; en suma, la representación individual y social del mundo. Mientras el alumno aprende contenidos de una determinada materia está aprendiendo también los propios de la comunicación lingüística, solo que en diferentes tipos de textos.

H) **Competencias sociales y cívicas (CSC):** en el uso de la lengua como instrumento de comunicación ayudará a que el alumno desarrolle estas competencias, en cuanto que le permitirán poner en práctica habilidades sociales como la convivencia, el respeto, la tolerancia, etc., fruto de sus relaciones con otras personas que no necesariamente deben tener visiones del mundo iguales a la suya (interactuar socialmente). Si bien una de las finalidades de esta materia es aprender lengua, también lo es comprender y valorar mensajes que se transmiten a través del código lingüístico, e incluso, apreciar el código cuando no es propio de uno (caso del estudio de otras lenguas españolas o extranjeras). De esta forma, la lengua como sistema de comunicación puede facilitar que el alumnado conozca realidades distintas a las del contexto social en el que vive y favorecer, en consecuencia, una visión abierta de otras realidades.

I) **Competencia en sentido de iniciativa y espíritu emprendedor (CSIEE):** el uso de la lengua en contextos determinados no hace sino enfrentar al alumno a diversas situaciones en las que debe analizar y resolver problemas relacionados con las destrezas comunicativas, lo que redundará en su capacidad para reflexionar autónomamente. De este modo se facilita la integración del alumno como componente pleno de la sociedad asumiendo los valores éticos y sociales que en ella imperan. El estudio específico de las variedades lingüísticas llevado a cabo en la materia contribuirá, en gran medida, a impulsar la autonomía del alumno, así como su capacidad de respuesta ante las distintas situaciones que pueda encontrar en su realidad cotidiana.

J) **Conciencia y expresiones culturales (CCEC):** Se adquiere fundamentalmente, cuando se acerca al alumnado la producción literaria para que conozca los grandes temas que la Literatura tiene tratado a lo largo del tiempo como exponentes de las preocupaciones que tienen interesado al ser humano. Además, y en el estudio del contexto en el que fue elaborada una obra literaria, podrá conocer otras manifestaciones artísticas y culturales que darán todo su sentido, precisamente, a la creación literaria. La contribución de esta competencia es constante y de aplicación paulatina a lo largo de los cuatro cursos de la ESO: el aprendizaje de la literatura va desde una primera toma de contacto con los géneros literarios y con el lenguaje específicamente artístico en los dos primeros cursos de la ESO hasta el estudio de la Historia de la Literatura organizado según un orden temporal en los dos últimos.

CONCRECIÓN DE LOS OBJETIVOS PARA EL CURSO

Según el Decreto 86/2015, la **Educación Secundaria Obligatoria** contribuirá a desarrollar en el alumnado las capacidades que les permitan:

- Asumir responsablemente sus deberes, conocer y ejercer sus derechos respecto a los demás, practicar la tolerancia, la cooperación y la solidaridad entre las personas y grupos, ejercitarse en el diálogo afianzando los derechos humanos y la igualdad de trato y de oportunidades entre mujeres y hombres, como valores comunes de una sociedad plural y prepararse para el ejercicio de la ciudadanía democrática.
- Desarrollar y consolidar hábitos de disciplina, estudio y trabajo individual y en equipo como condición necesaria para una realización eficaz de las tareas del aprendizaje y como medio de desarrollo personal.
- Valorar y respetar la diferencia de sexos y la igualdad de derechos y oportunidades entre ellos. Rechazar la discriminación de las personas por razón de sexo o por cualquier otra condición o circunstancia personal o social. Rechazar los estereotipos que supongan discriminación entre hombres y mujeres, así como cualquier manifestación de violencia contra la mujer.
- Fortalecer sus capacidades afectivas en todos los ámbitos de la personalidad y en sus relaciones con los demás, así como rechazarla violencia, los prejuicios de cualquier tipo, los comportamientos sexistas y resolver pacíficamente los conflictos.
- Desarrollar destrezas básicas en la utilización de las fuentes de información para, con sentido crítico, adquirir nuevos conocimientos. Adquirir una preparación básica en el campo de las tecnologías, especialmente las de la información y la comunicación.
- Concebir el conocimiento científico como un saber integrado, que se estructura en distintas disciplinas, así como conocer y aplicar los métodos para identificar los problemas en los diversos campos del conocimiento y de la experiencia.
- Desarrollar un espíritu emprendedor y la confianza en sí mismos, la participación, el sentido crítico, la iniciativa personal y la capacidad para aprender a aprender, planificar, tomar decisiones y asumir responsabilidades.
- Comprender y expresar con corrección, oralmente y por escrito, en lengua gallega y en lengua castellana, textos y mensajes complejos, e iniciarse en el conocimiento, en la lectura y en el estudio de la literatura.

- Comprender y expresarse en una o más lenguas extranjeras de manera apropiada.
- Conocer, valorar y respetar los aspectos básicos de la cultura y de la historia propias y de las otras personas, así como el patrimonio artístico y cultural, conocer mujeres y hombres que realizaron aportaciones importantes a la cultura y sociedad gallega o a otras culturas del mundo.
- Conocer y aceptar el funcionamiento del propio cuerpo y el de los otros, respetar las diferencias, afianzar los hábitos de cuidado y salud corporal e incorporar la educación física y la práctica del deporte para favorecer el desarrollo personal y social. Conocer y valorar la dimensión humana de la sexualidad en toda su diversidad. Valorar críticamente los hábitos sociales relacionados con la salud, el consumo, el cuidado de los seres vivos y el medio ambiente, contribuyendo a su conservación y mejora.
- Apreciar la creación artística y comprender el lenguaje de las distintas manifestaciones artísticas, utilizando diversos medios de expresión y representación.
- Conocer y valorar los aspectos básicos del patrimonio lingüístico, cultural, histórico y artístico de Galicia, participar en su conservación y mejora y respetar la diversidad lingüística y cultural como derecho de los pueblos y de las personas, desarrollando actitudes de interés y respeto hacia el ejercicio de este derecho.
- Conocer y valorar la importancia del uso de nuestro idioma como elemento fundamental para el mantenimiento de nuestra identidad, y como medio de relación interpersonal y expresión de riqueza cultural en un contexto plurilingüe, que nos comunica con otras lenguas, en especial con las pertenecientes a la comunidad lusófona.

Según el Decreto 86/2015, **el Bachillerato** contribuirá a desarrollar en los alumnos y las alumnas las capacidades que les permitan:

- Ejercer la ciudadanía democrática, desde una perspectiva global, y adquirir una conciencia cívica responsable, inspirada por los valores de la Constitución española y del Estatuto de Autonomía de Galicia, así como por los derechos humanos, que fomente la corresponsabilidad en la construcción de una sociedad justa y equitativa y favorezca la sustentabilidad.
- Consolidar una madurez personal y social que les permita actuar de forma responsable y autónoma y desarrollar su espíritu crítico. Ser capaces de prevenir y resolver pacíficamente los conflictos personales, familiares y sociales.
- Fomentar la igualdad efectiva de derechos y oportunidades entre hombres y mujeres, analizar y valorar críticamente las desigualdades y discriminaciones existentes, y en particular la violencia contra la mujer, e impulsar la igualdad real y la no discriminación de las personas por cualquier condición o circunstancia personal o social, con atención especial a las personas con discapacidad.

- Afianzar los hábitos de lectura, estudio y disciplina, como condiciones necesarias para el eficaz aprovechamiento del aprendizaje, y como medio de desarrollo personal.
- Dominar, tanto en su expresión oral como escrita, la lengua gallega y la lengua castellana.
- Expresarse con fluidez y corrección en una o más lenguas extranjeras.
- Utilizar con solvencia y responsabilidad las tecnologías de la información y la comunicación.
- Conocer y valorar críticamente las realidades del mundo contemporáneo, sus antecedentes históricos y los principales factores de su evolución.
- Participar de forma solidaria en el desarrollo y mejora de su entorno social.
- Acceder a los conocimientos científicos y tecnológicos fundamentales y dominar las habilidades básicas propias de la modalidad elegida.
- Comprender los elementos y procedimientos fundamentales de la investigación y de los métodos científicos. Conocer y valorar de forma crítica la contribución de la ciencia y la tecnología en el cambio de las condiciones de vida, así como afianzar la sensibilidad y el respeto hacia el medio ambiente y la ordenación sostenible del territorio, con especial referencia al territorio gallego.
- Afianzar el espíritu emprendedor con actitudes de creatividad, flexibilidad, iniciativa, trabajo en equipo, confianza en uno mismo y sentido crítico.
- Desarrollar la sensibilidad artística y literaria, así como el criterio estético, como fuentes de formación y enriquecimiento cultural.
- Utilizar la educación física y el deporte para favorecer el desarrollo personal y social e impulsar conductas y hábitos saludables.
- Afianzar actitudes de respeto y prevención en el ámbito de la seguridad viaria.
- Valorar, respetar y afianzar el patrimonio material e inmaterial de Galicia y contribuir a su conservación y mejora en el contexto de un mundo globalizado.
- **Respecto de la concreción que recoja los objetivos para cada uno de los contenidos, criterios de evaluación y estándares de aprendizaje, ver las tablas correspondientes en los anexos de los diferentes cursos.**

L. CASTELLANA Y LITERATURA DE 2º DE ESO

DOCENTE: Raquel Barreira García

TEMPORALIZACIÓN Y DISTRIBUCIÓN DE LOS CRITERIOS DE EVALUACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE Y COMPETENCIAS CLAVE A LO LARGO DE LAS DISTINTAS UNIDADES DIDÁCTICAS

UNIDADE 1. EMPEZAMOS

OBXECTIVOS:

- Entender que é un texto e cales son as súas características.
- Recoñecer as diferenzas entre comunicación oral e escrita e entre comunicación verbal e non verbal.
- Diferenciar as distintas unidades lingüísticas.
- Aplicar as normas xerais de acentuación.
- Diferenciar os distintos conceptos da semántica (campo semántico, campo léxico e familia léxica).
- Comprender o concepto de literatura e diferenciar os seus xéneros.
- Ler textos literarios.
- Comprender o proceso da comunicación.
- Identificar os elementos da comunicación.
- Coñecer as variedades da lingua.
- Aprender a utilizar os diferentes elementos da prosodia.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

12 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicadas ás tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ O texto. Tipos de textos. Coherencia e cohesión. ▪ As unidades lingüísticas. Palabra, sintagma, frase, texto. ▪ Sílabas tónicas e sílabas átonas. Principios xerais de acentuación. Acento diacrítico. Sílabas tónicas e sílabas átonas ▪ A semántica. Familia léxica, campo léxico e campo semántico, Hiónimos e hiperónimos. ▪ Que é a literatura? Os xéneros literarios. ▪ A comunicación. Os elementos da comunicación. ▪ A comunicación. Elementos da 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. ▪ B1.4. Comprender o sentido global de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIE

comunicación. Tipo de comunicación.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencía informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.1.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.1.2. Recoñece e corrixe erros ortográficos e gramaticais en textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos para mellorar a produción de textos nas súas producións orais, escritas e audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.9.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA

- B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura.

- B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.

- LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses.

- LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.

- CCL

- CCL

UNIDADE 2. NA ESCUELA

OBXECTIVOS:

- escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.
- escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.
- recoñecer o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.
- recoñecer a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.
- recoñecer os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.
- realizar intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.
- ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.
- aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.
- comprender e interpretar os compoñentes do significado das palabras: denotación e connotación.
- clasificar os xéneros periodísticos e os seus textos.
- recoñecer os distintos tipos de textos de opinión.
- coñecer as diferentes clases de palabras.
- diferenciar as distintas unidades lingüísticas.
- dominar a aplicación das normas xerais de acentuación no caso de diptongos, hiatos y triptongos.
- comprender o concepto de poesía e diferenciar os seus xéneros.
- recoñecer, recitar e apreciar o gusto polos textos poéticos.
- aprender a utilizar os diferentes elementos da prosodia.
- utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

13 sesións:

- 10 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicadas ás tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Os textos xornalísticos. Os textos de opinión. ▪ As clases de palabras. ▪ Acentuación de ditongos, tritongos e hiatos. ▪ Denotación e connotación. ▪ A poesía I. La poesía dende o teórico ▪ A dicción. O ritmo poético. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. ▪ B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. ▪ B1.4. Comprender o sentido global de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante ▪ LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral. ▪ LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. ▪ LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSIE ▪ CD

	axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	
▪ B1.5. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas ▪ LCLB1.5.1. Realiza presentacións orais. ▪ LCLB1.5.2. Realiza intervencións non planificadas dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC
▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
▪ B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE
▪ B3.2. Comprender o significado das palabras en toda a súa extensión para recoñecer e diferenciar os usos obxectivos dos subxectivos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.2.1. Diferencia os compoñentes denotativos e connotativos no significado das palabras dentro dunha frase ou un texto oral ou escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD
▪ B3.4. Recoñecer os cambios de significado que afectan a palabra no texto; metáfora, metonimia, palabras tabú e eufemismos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.4.1. Recoñece e explica o uso metafórico e metonímico das palabras nunha frase ou nun texto oral ou escrito. ▪ LCLB3.4.2. Recoñece e explica os fenómenos contextuais que afectan o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCEC

significado global das palabras: tabú e eufemismo. .

- B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura.
- B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.

- LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses.

- LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.

▪ CCL

▪ CCL

UNIDADE 3. LEER ES VIVIR DOS VECES

OBXECTIVOS:

- escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.
- escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.
- Recoñecer o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos
- Recoñecer a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.
- Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.
- Deducir as ideas principais dun texto e recoñecer as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas.
- Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.
- Aprender a clasificar os xéneros xornalísticos e os seus textos.
- Utilizar de xeito autónomo diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos en discursos escritos.
- Coñecer o funcionamento de distintas bibliotecas.
- Recoñecer os diferentes tipos de textos informativos.
- Diferenciar as distintas unidades lingüísticas.
- Comprender o concepto de literatura e diferenciar os seus xéneros .
- Recoñecer, recitar e apreciar o gusto polos textos poéticos.
- Redactar textos persoais de intención literaria, a partir de modelos dados e seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.
- Desenvolver o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os propios sentimentos.
- Aprender a utilizar os diferentes elementos da prosodia.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

13 sesións:

- 10 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicadas ás tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Textos informativos: a nova. ▪ Clases de sintagmas. O sintagma nominal. <ul style="list-style-type: none"> ▪ O b e o v. ▪ Os libros e as bibliotecas dende o punto de vista léxico. ▪ A poesía II: métrica. ▪ Haikus, limericks e anaglifos.. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. ▪ B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. ▪ B1.4. Comprender o sentido global de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante ▪ LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada. ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral. ▪ LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. ▪ LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSIE ▪ CD

		e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas 	▪ CAA
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas 	▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.1. Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. 	▪ CD
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.2. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc 	▪ CD
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas. 	▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais. 	▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. 	▪ CCL

e ás afeccións, amosando interese pola lectura.

▪ B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes (música, pintura, cine, etc.), como expresión do sentimento humano, analizando e interrelacionando obras literarias, musicais, arquitectónicas, etc. personaxes e temas de todas as épocas.	▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación entre diversas manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	▪ CCEC
▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	▪ LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo de diversos períodos histórico-literarios ata a actualidade.	▪ CAA
▪ B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as..	▪ CCL ▪ CSC
	▪ LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	▪ CCL
	▪ LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa	▪ CCL ▪ CCEC
	▪ LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.	▪ CAA

UNIDADE 4. LA AMISTAD ES UN TESORO

OBXECTIVOS:

- escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.
- escoitar de maneira activa, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.
- recoñecer o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. contidos.
- recoñecer a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.
- Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.
- Deducir as ideas principais dun texto e recoñecer as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas.
- Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.
- Aprender a clasificar os xéneros xornalísticos e os seus textos.
- Utilizar de xeito autónomo diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos en discursos escritos.
- Diferenciar as distintas unidades lingüísticas, en concreto, o adxectivo e o sintagma adxectivo.
- Recoñecer e explicar o uso metafórico e metonímico das palabras nunha frase ou nun texto oral ou escrito.
- Comprender o concepto e a utilidade dos principais recursos retóricos.
- Recoñecer, recitar e apreciar o gusto polos textos poéticos.
- Falar na clase dos libros e compartir as súas experiencias co resto de compañeiros e compañeiras.
- Redactar textos persoais de intención literaria, a partir de modelos dados e seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.
- Desenvolver o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os propios sentimentos.
- Aprender a utilizar os diferentes elementos da prosodia.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

12 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicasadas as tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Os textos periodísticos de xénero mixto. ▪ O sintagma adjectival ▪ O gue e o iota ▪ Cambios semánticos: metáfora e metonimia ▪ Os recursos estilísticos ▪ A arte de cantar. Os trovadores e os xuglares. Recursos literarios en cancións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. ▪ B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. ▪ B1.4. Comprender o sentido global de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante ▪ LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada. ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral. ▪ LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. ▪ LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSIE ▪ CD

		e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas 	▪ CAA
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas 	▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas. 	▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.1.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos. 	▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Recoñecer os cambios de significado que afectan a palabra no texto: metáfora, metonimia, palabras tabú e eufemismos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.4.1. Recoñece e explica o uso metafórico e metonímico das palabras nunha frase ou nun texto oral ou escrito 	▪ CCEC
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais. 	▪ CCL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes (música, pintura, cine, etc.), como expresión do sentimento humano, analizando e interrelacionando obras literarias, musicais, arquitectónicas, etc. personaxes e temas de todas as épocas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación entre diversas manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.). ▪ LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo de diversos períodos histórico-literarios ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.. ▪ LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. ▪ LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CAA

UNIDADE 5. VAMOS A VIVIR EN PAZ

OBXECTIVOS:

- escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.
- escoitar de maneira activa, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.
- recoñecer o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. contidos.
- recoñecer a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.
- aprender a falar en público, en situacións formais de xeito individual.
- deducir as principais ideas dun texto e recoñecer as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas.
- ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.
- aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.
- aprender a clasificar os xéneros xornalísticos e os seus textos.
- utilizar de xeito autónoma diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos en discursos escritos.
- diferenciar as distintas unidades lingüísticas.
- aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.
- comprender o significado das palabras en toda a súa extensión para recoñecer e diferenciar os usos obxectivos dos subxectivos.
- comprender e valorar as relacións de igualdade e de contrariedade que se establecen entre as palabras e os seu uso no discurso oral.
- comprender o concepto de literatura e diferenciar os seus xéneros.
- recoñecer e valorar a diversidade lingüística, con especial atención á realidade galega.
- recoñecer, recitar e apreciar o gusto polos textos poéticos
- redactar textos persoais de intención literaria, a partir de modelos dados e seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.
- desenvolver o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os propios sentimentos.
- aprender a utilizar os diferentes elementos da prosodia.
- utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

12 sesións:

- 8 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 3 sesións de desenvolvemento de investigación (adicasadas ás tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Os textos descritivos. ▪ O sintagma verbal. ▪ O h. ▪ Antónimos, sinónimos, paronimia, homonimia, palabras polisémicas. ▪ Subxéneros da lírica. ▪ A oratoria. O discurso. O monólogo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. ▪ B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante ▪ LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada. ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral. ▪ LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Comprender o sentido global de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. ▪ LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso. ▪ LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.1. Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. ▪ LCLB2.3.2. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1.1 Recoñece e aplica o uso das categorías gramaticais nos textos e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Comprender o significado das palabras en toda a súa extensión para recoñecer e diferenciar os usos obxectivos dos subxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.2.1. Diferencia os compoñentes denotativos e connotativos no significado das palabras dentro dunha frase ou un texto oral ou escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Comprender e valorar as relacións de igualdade e de contrariedade que se establecen entre as palabras e o seu uso no discurso oral e escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.1. Recoñece e usa sinónimos e antónimos dunha palabra, e explica o seu uso concreto nunha frase ou nun texto oral ou escrito 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecer e valorar a diversidade lingüística, con especial atención á realidade galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.8.1. Coñece e valora a diversidade lingüística de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes (música, pintura, cine, etc.), como expresión do sentimento humano, analizando e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación entre diversas manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC

	<p>interrelacionando obras literarias, musicais, arquitectónicas, etc. personaxes e temas de todas as épocas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. ▪ B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo de diversos períodos histórico-literarios ata a actualidade. ▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.. ▪ LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. ▪ LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa ▪ LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CAA
--	---	---	--

UNIDADE 6. SOMOS DE COLORES

OBXECTIVOS:

- Ler e comprender textos expositivos.
- Redactar textos expositivos, poñendo en marcha as técnicas necesarias.
- escoitar de xeito activo, comprender e interpretar distintos tipos de textos orais: diálogos, exposicións orais.
- Elaborar discursos orais, valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.
- Introducirse no mundo da declamación, como vehículo idóneo para conseguir unha boa exposición oral.
- Descubrir a importancia da comunicación non verbal na expresión oral.
- Recoñecer e definir sintagmas adverbiais.
- Ampliar vocabulario en xeral e en particular o referido ao ámbito teatral.
- Repasar as regras ortográficas do c e cc.
- Recoñecer un texto dramático.
- Leer e dramatizar textos dramáticos, apreciando o seu valor literario.
- Elaborar un texto dramático, a partir de modelos dados e seguindo as pautas do xénero, con intención lúdica e creativa.
- Resaltar a importancia do traballo en equipo nunha representación teatral.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

12 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicasadas as tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Os textos expositivos. ▪ O sintagma adverbial. ▪ O c e os sonidos que representa. ▪ O teatro dende o punto de vista léxico. ▪ O teatro (I) ▪ A exposición oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. ▪ B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. ▪ B1.3. escoitar de xeito activo e comprender o sentido de textos orais. ▪ B1.4. Comprender o sentido global 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante ▪ LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada. ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral. ▪ LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.3.1. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que se utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas. ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIE

de textos orais.

produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.

	▪ LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	▪ CD
▪ B1.5. Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo.	▪ LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas	▪ CAA
	▪ LCLB1.5.1. Realiza presentacións orais.	▪ CCL
	▪ LCLB1.5.2. Realiza intervencións non planificadas dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	▪ CSC
	▪ LCLB1.5.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	▪ CCL
	▪ LCLB1.5.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	▪ CCL
▪ B1.6. Participar e valorar a intervención en debates, coloquios e conversas espontáneas.	▪ LCLB1.6.1. Cínguese ao tema, non divaga e atende as instrucións do/da moderador/a en debates e coloquios.	▪ CSC
	▪ LCLB1.6.2. Respecta as normas de cortesía que deben dirixir as conversas orais axustándose á quenda de palabra, respectando o espazo, xesticulando adecuadamente, escoitando activamente as demais persoas e usando fórmulas de	▪ CCL ▪ CSC

		saúdo e despedida.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.1. Pon en práctica diferentes estratexias de lectura en función do obxectivo e o tipo de texto. ▪ LCLB2.1.2. Comprende o significado das palabras propias de nivel formal da lingua e incorpóraas ao seu repertorio léxico. ▪ LCLB2.1.3. Relaciona a información explícita e implícita dun texto, e pon en relación co contexto. ▪ LCLB2.1.4. Deduce a idea principal dun texto e recoñece as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.1. Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. ▪ LCLB2.3.2. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CD 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso. ▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. ▪ B3.5. Identificar os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna presentes nos textos, recoñecendo a súa función na organización do contido do discurso. ▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe. 	<p>ortográficas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.1. Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo. ▪ LCLB2.5.2. Escribe textos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados, imitando textos modelo. ▪ LCLB2.5.3. Realiza esquemas e mapas, e explica por escrito o significado dos elementos visuais que poden aparecer nos textos. ▪ LCB3.1.1 Recoñece e aplica o uso das categorías gramaticais nos textos e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos. ▪ LCB3.5.1 Recoñece, usa e explica os conectores textuais (de adición, contraste e explicación) e os principais mecanismos de referencia interna, gramaticais (substitucións pronominais) e léxicos (elipse e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos) e valora a súa función na organización do contido do texto. ▪ LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL
--	---	--	---

C

▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura.	▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses.	▪ CCL
▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.	▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.. ▪ LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL
▪ B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	▪ LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa ▪ LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.	▪ CCL ▪ CCEC ▪ CAA

UNIDADE 7. YO SOY COMO TÚ

OBXECTIVOS:

- Ler e comprender textos argumentativos.
- Recoñecer e redactar un texto argumentativo, utilizando as técnicas necesarias.
- Diferenciar diferentes tipos de textos argumentativos: un artigo de opinión, unha carta de reclamación, unha instancia, unha carta ao director ou un discurso político.
- Coñecer as claves dun debate.
- Descubrir a importancia da comunicación non verbal na expresión oral.
- Coñecer as técnicas para falar en público, como reforzo á hora de debater.
- Coñecer a estrutura do sintagma preposicional.
- Identificar e comprender modismos e refráns.
- Coñecer e valorar a tradición popular a través do estudio e da comprensión dos refráns e modismos.
- Diferenciar refráns de modismos.
- Repasar as normas ortográficas relativas ao emprego do x.
- Recoñecer os subxéneros dramáticos.
- Ler, dramatizar e valorar textos dramáticos.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

12 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicadas ás tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Os textos argumentativos. ▪ O sintagma preposicional. ▪ O x. ▪ Refráns e modismos. ▪ O teatro (II). Subxéneros dramáticos. ▪ O debate. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. ▪ B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. ▪ B1.3. escoitar de xeito activo e comprender o sentido de textos orais. ▪ B1.4. Comprender o sentido global 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante ▪ LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada. ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral. ▪ LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.3.1. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que se utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas. ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIE

de textos orais.

produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.

	▪ LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	▪ CD
▪ B1.5. Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo.	▪ LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas	▪ CAA
	▪ LCLB1.5.1. Realiza presentacións orais.	▪ CCL
	▪ LCLB1.5.2. Realiza intervencións non planificadas dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	▪ CSC
▪ B1.6. Participar e valorar a intervención en debates, coloquios e conversas espontáneas.	▪ LCLB1.5.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	▪ CCL
	▪ LCLB1.5.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	▪ CCL
	▪ LCLB1.6.1. Cínguese ao tema, non divaga e atende as instrucións do/da moderador/a en debates e coloquios.	▪ CSC
	▪ LCLB1.6.2. Respecta as normas de cortesía que deben dirixir as conversas orais axustándose á quenda de palabra, respectando o espazo, xesticulando adecuadamente, escoitando activamente as demais persoas e usando fórmulas de	▪ CCL ▪ CSC

		saúdo e despedida.	
▪ B2.1. Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos.	▪ LCLB2.1.1. Pon en práctica diferentes estratexias de lectura en función do obxectivo e o tipo de texto.		▪ CCL
	▪ LCLB2.1.2. Comprende o significado das palabras propias de nivel formal da lingua e incorpóraas ao seu repertorio léxico.		▪ CCL
	▪ LCLB2.1.3. Relaciona a información explícita e implícita dun texto, e pon en relación co contexto.		▪ CCEC
	▪ LCLB2.1.4. Deduce a idea principal dun texto e recoñece as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas.		▪ CCL
▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas		▪ CCL
▪ B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	▪ LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.		▪ CCL
▪ B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso.	▪ LCLB2.5.1. Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo.		▪ CCL
	▪ LCLB2.5.2. Escribe textos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados, imitando textos modelo.		▪ CCEC
	▪ LCLB2.5.3. Realiza esquemas e mapas, e explica por escrito o significado dos		▪ CMCCT

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. 	<p>elementos visuais que poden aparecer nos textos.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1.1 Recoñece e aplica o uso das categorías gramaticais nos textos e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.7.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.. ▪ LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL

- B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.

- LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa

- LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.

- CCL
- CCEC

- CAA

UNIDADE 8. LA IMPORTANCIA DEL ARTE

OBXECTIVOS:

- Ler e comprender textos instrutivos.
- Recoñecer e redactar textos instrutivos, seguindo as pautas e técnicas necesarias.
- Diferenciar diferentes tipos de textos instrutivos: manual, receita, prospecto médico, regras de xogo.
- Recoñecer e elaborar distintas presentacións dos textos instrutivos: textual, gráfico, gráfico e textual, audiovisual.
- Comprender, interpretar e elaborar distintos textos orais: a conversación.
- Valorar a claridade expositiva e a coherencia do discurso nunha conversación.
- Descubrir a importancia da linguaxe xestual na expresión oral.
- Analizar sintácticamente unha oración.
- Recoñecer os complementos do predicado: complemento directo, complemento indirecto, complemento circunstancial, complemento de réximen, complemento predicativo, complemento axente e atributo.
- Identificar e comprender os eufemismos e as palabras tabú
- Diferenciar eufemismos de disfemismos.
- Repasar as regras ortográficas relativas á // e á y.
- Coñecer distintas manifestacións teatrais: o mimo e os títeres.
- Coñecer a traxectoria profesional das grandes figuras do mimo ao longo da historia.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

12 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicasadas ás tarefas do proxecto)

Contidos

Criterios de avaliación

Estándares de aprendizaxe

Competencias clave

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Os textos instructivos. ▪ Análisis sintáctico. ▪ O ll e o y ▪ Eufemismos e palabras tabú. ▪ O teatro (III). Outras manifestacións teatrais. ▪ A conversación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. ▪ B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. ▪ B1.3. escoitar de xeito activo e comprender o sentido de textos orais. ▪ B1.4. Comprender o sentido global de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante ▪ LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada. ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral. ▪ LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.3.1. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que se utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas. ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIE
--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso. ▪ LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.5.1. Realiza presentacións orais. ▪ LCLB1.5.2. Realiza intervencións non planificadas dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos. ▪ LCLB1.5.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais. ▪ LCLB1.5.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Participar e valorar a intervención en debates, coloquios e conversas espontáneas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.1. Cínguese ao tema, non divaga e atende as instrucións do/da moderador/a en debates e coloquios. ▪ LCLB1.6.2. Respecta as normas de cortesía que deben dirixir as conversas orais axustándose á quenda de palabra, respectando o espazo, xesticulando adecuadamente, escoitando activamente as demais persoas e usando fórmulas de saúdo e despedida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar estratexias de lectura 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.1. Pon en práctica diferentes estratexias de lectura en función do 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

comprensiva e crítica de textos.

obxectivo e o tipo de texto.

	▪ LCLB2.1.2. Comprende o significado das palabras propias de nivel formal da lingua e incorpóraas ao seu repertorio léxico. ▪ LCLB2.1.3. Relaciona a información explícita e implícita dun texto, e pon en relación co contexto. ▪ LCLB2.1.4. Deduce a idea principal dun texto e recoñece as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas.	▪ CCL ▪ CCEC ▪ CCL
▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas	▪ CCL
▪ B2.3. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua.	▪ LCLB2.3.1. Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. ▪ LCLB2.3.2. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc.	▪ CD ▪ CD
▪ B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	▪ LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	▪ CCL
▪ B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co	▪ LCLB2.5.1. Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo.	▪ CCL

ámbito de uso.

▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. ▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe. ▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura. ▪ B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes (música, pintura, cine, etc.), como expresión do sentimento humano, analizando e interrelacionando obras literarias, musicais, arquitectónicas, etc. Personaxes e temas de todas as épocas.	▪ LCLB2.5.2. Escribe textos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados, imitando textos modelo. ▪ LCLB2.5.3. Realiza esquemas e mapas, e explica por escrito o significado dos elementos visuais que poden aparecer nos textos. ▪ B3.1.1 Recoñece e aplica o uso das categorías gramaticais nos textos e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos. ▪ LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais. ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. ▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación entre diversas manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.). ▪ LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo de diversos períodos histórico-literarios ata a actualidade	▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CECC ▪ CAA

- B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.

- B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.

- LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as..

- LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.

- LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa

- LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.

- CCL
- CSC

- CCL

- CCL
- CCEC

- CAA

UNIDADE 9. LAS PERSONAS POR DENTRO

OBXECTIVOS:

- Ler e comprender textos narrativos.
- Ler e comprender textos publicitarios
- Recoñecer, diferenciar e redactar distintos textos publicitarios, a partires das pautas e técnicas necesarias.
- Identificar e elaborar un slogan.
- Diferenciar, comprender e elaborar distintos tipos de oracións segundo a actitude do falante: enunciativas, desiderativas, exclamativas, interrogativas, dubitativas, exhortativas e de probabilidade.
- Diferenciar os distintos xéneros narrativos: o conto e a súa tipoloxía.
- Ler e escribir contos.
- Descubrir a figura do contacontos.
- Coñecer e por en práctica as técnicas da narración oral.
- Coñecer os usos dos signos de interrogación.
- Coñecer a técnica da abreviación: abreviaturas, siglas, símbolos e acrónimos.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

12 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicadas ás tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Os textos publicitarios. ▪ Clases de oracións segundo a actitude do falante. ▪ Uso dos signos de	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

<p>interrogación.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A abreviación: abreviaturas, siglas e acrónimos. ▪ A narrativa. O conto. ▪ Os contacontos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. ▪ B1.3. escoitar de xeito activo e comprender o sentido de textos orais. ▪ B1.4. Comprender o sentido global de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada. ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral. ▪ LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.3.1. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que se utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas. ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. ▪ LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIE ▪ CD
--	---	---	--

		discurso.	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas 	▪ CAA
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.1. Pon en práctica diferentes estratexias de lectura en función do obxectivo e o tipo de texto. 	▪ CCL
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.2. Comprende o significado das palabras propias de nivel formal da lingua e incorpóraas ao seu repertorio léxico. 	▪ CCL
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.3. Relaciona a información explícita e implícita dun texto, e pon en relación co contexto. 	▪ CCEC
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.4. Deduce a idea principal dun texto e recoñece as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas. 	▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas 	▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas. 	▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.1. Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo. 	▪ CCL
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.2. Escribe textos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, 	▪ CCEC

	<p>coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. ▪ LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa ▪ LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CAA
--	--	--	---

UNIDADE 10. NUESTRAS PALABRAS

OBXECTIVOS:

- Ler e comprender actas e instancias.
- Recoñecer e redactar un acta e unha instancia, seguindo as pautas e técnicas necesarias.
- Coñecer a estrutura, características e a linguaxe apropiada para a redacción de actas e instancias.
- Coñecer as características do léxico administrativo e o seu ámbito de utilización.
- Repasar a teoría dos complementos do predicado: complemento directo, complemento indirecto, complemento circunstancial, complemento de réximen, complemento predicativo, complemento axente e atributo.
- Recoñecer e saber construír os distintos tipos de oracións segundo a natureza do predicado.
- Recoñecer as oracións activas e pasivas, e os mecanismos para converter unhas noutras.
- Coñecer as orixes dos faladoiros, os seus tipos e regras.
- Valorar a claridade expositiva e a coherencia do discurso nun faladoiro.
- Ler fábulas e lendas, recoñecendo as súas características e as súas orixes.
- Redactar con intención literaria fábulas e lendas.
- Coñecer o uso dos signos de puntuación, en concreto, a coma.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

12 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicadas ás tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Os textos administrativos: instancias e actas. ▪ As oracións segundo o tipo de predicado.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

- Uso dos signos de interrogación.
- O uso da coma.
- O léxico administrativo.
- Fábula e lenda.
- Os faladoiros.

- B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.

- B1.4. Comprender o sentido global de textos orais.

- LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas.

- LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada.

- LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral.

- LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas.

- LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.

- LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.

- LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción

- CCL

- CCL

- CCL

- CCL

- CSIE

- CD

- CAA

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos. 	<p>oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.1. Pon en práctica diferentes estratexias de lectura en función do obxectivo e o tipo de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.2. Comprende o significado das palabras propias de nivel formal da lingua e incorpóraas ao seu repertorio léxico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.3. Relaciona a información explícita e implícita dun texto, e pona en relación co contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.4. Deduce a idea principal dun texto e recoñece as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.5. Fai inferencias e hipóteses sobre o sentido dunha frase ou dun texto que conteña diferentes matices semánticos e que favorezan a construción do significado global e a avaliación crítica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.1. Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.2. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD

▪ B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	▪ LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	▪ CCL
▪ B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso.	▪ LCLB2.5.1. Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo. ▪ LCLB2.5.2. Escribe textos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados, imitando textos modelo.	▪ CCL ▪ CCEC
▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	▪ B3.1.1 Recoñece e aplica o uso das categorías gramaticais nos textos e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos.	▪ CCL
▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe.	▪ LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais.	▪ CCL
▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura.	▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses.	▪ CCL
▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao	▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as..	▪ CCL ▪ CSC

	<p>coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. ▪ LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa ▪ LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CAA
--	--	--	---

UNIDADE 11. NAVEGAR CON SEGURIDAD

OBXECTIVOS:

- Ler un artigo periodístico sobre o ciberacoso, extraendo a información fundamental.
- Coñecer a estrutura, características e a linguaxe empregada na redacción de correos electrónicos e a mensaxaría instantánea.
- Coñecer e saber aplicar o léxico tecnolóxico e de Internet.
- Repasar a teoría relativa ao verbo e saber identificar os verbos auxiliares.
- Identificar e saber construír distintos tipos de perífrasisverbales.
- Recoñecer as perífrases enganosas.
- Coñecer as orixes da asemblea, tipos e regras para levala adiante.
- Identificar e elaborar caligramas, coñecer as súas orixes e características.
- Coñecer autores universais destacados na elaboración de caligramas.
- Coñecer o uso dos signos de puntuación: o punto e o punto e coma.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

12 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicasadas ás tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Os correos electrónicos e a mensaxaría instantánea. ▪ As perífrases. ▪ O léxico tecnolóxico de internet.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ A asemblea. ▪ O caligrama. ▪ O punto. O punto e coma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. ▪ B1.4. Comprender o sentido global de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada. ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral. ▪ LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. ▪ LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso. ▪ LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSIE ▪ CD ▪ CAA
---	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.1. Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.2. Escribe textos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados, imitando textos modelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1.1 Recoñece e aplica o uso das categorías gramaticais nos textos e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes (música, pintura, cine, etc.), como expresión do sentimento humano, analizando e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación entre diversas manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC

	<p>interrelacionando obras literarias, musicais, arquitectónicas, etc. personaxes e temas de todas as épocas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. ▪ B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo de diversos períodos histórico-literarios ata a actualidade. ▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.. ▪ LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. ▪ LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa ▪ LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CAA
--	---	---	--

UNIDADE 12. DEFENDER LO NUESTRO

OBXECTIVOS:

- Elaborar e saber interpretar un esquema e un mapa conceptual.
- Coñecer a realidade lingüística de España.
- Coñecer a diversidade lingüística de Galicia.
- Identificar as peculiaridades do español en Galicia.
- Identificar os neoloxismos.
- Recursos de creación de neoloxismos.
- Coñecer o uso dos signos de puntuación: o guión e as parénteses.
- Descubrir as técnicas do cómic.
- Coñecer artistas destacados no mundo do cómic.
- Coñecer as claves do simposio.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

TEMPORALIZACIÓN

12 sesións:

- 9 sesións de desenvolvemento de contidos
- 1 sesión para actividades de reforzo, avaliación e ampliación da unidade
- 2 sesións de desenvolvemento de investigación (adicasadas as tarefas do proxecto)

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ O esquema: mapa conceptual ▪ A realidade lingüística de España. A diversidade lingüística de Galicia:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

<p>peculiaridades do español de Galicia.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Usos do guion e dos parénteses. ▪ Neoloxismo. ▪ O cómic. ▪ O simposio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. ▪ B1.4. Comprender o sentido global de textos orais. ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada. ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral. ▪ LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas. ▪ LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. ▪ LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso. ▪ LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas ▪ LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CSIE ▪ CD ▪ CAA ▪ CCL
--	---	---	--

e soportes.

▪ B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.

▪ B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso.

▪ B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.

▪ B3.2. Comprender o significado das palabras en toda a súa extensión para recoñecer e diferenciar os usos obxectivos dos subxectivos.

▪ B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe.

▪ B3.8. Recoñecer e valorar a diversidade lingüística, con especial atención á realidade galega.

texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas.

▪ LCLB2.2.2. Interpreta, explica e deduce a información dada en diagramas, gráficas, fotografías, mapas conceptuais, esquemas, etc.

▪ LCLB2.4.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais, etec) e redacta borradores de escritura

▪ LCLB2.5.3. Realiza esquemas e mapas, e explica por escrito o significado dos elementos visuais que poden aparecer nos textos.

▪ B3.1.1 Recoñece e aplica o uso das categorías gramaticais nos textos e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos.

▪ LCLB3.2.1. Diferencia os compoñentes denotativos e connotativos no significado das palabras dentro dunha frase ou un texto oral ou escrito.

▪ LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais.

▪ LCLB3.8.1. Coñece e valora a diversidade lingüística de Galicia.

▪ CD

▪ CSIE

▪ CMCCT
▪ CD

▪ CCL

▪ CCL

▪ CCL

▪ CSC

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.9.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.. ▪ LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa ▪ LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CAA

Esta temporalización tendrá en cuenta y estará sujeta a las necesidades pedagógicas de los alumnos.

GRADO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR LA MATERIA

- Expresarse oralmente con claridad.
- Respetar la opinión de los demás y participar en los debates respetando el turno de palabra.
- Dominar la lectura de textos sencillos narrativos, descriptivos, dialogados con la entonación adecuada a las pausas y signos ortográficos.
- Comprender correctamente los textos, tanto orales como escritos.
- Expresarse por escrito con limpieza, orden, legibilidad, claridad, precisión (léxico adecuado y suficiente) y adecuada ortografía.
- Conocer e identificar las clases de palabras: sustantivos, adjetivos, determinativos y pronombres, verbos, adverbios, conjunciones, preposiciones.
- Conocer la conjugación verbal, con atención a algunos verbos irregulares.
- Diferenciar el sujeto y el predicado de la oración, atendiendo a la concordancia. Diferenciar entre sujeto léxico y sujeto gramatical. Clasificar oraciones impersonales.
- Identificar el predicado en distintas oraciones. Diferenciar entre predicado verbal y nominal.
- Analizar sintácticamente oraciones simples: reconocer el sujeto y el predicado diferenciando los complementos del verbo: complemento directo, indirecto, de régimen, predicativo, agente y circunstanciales.
- Clasificar oraciones simples según la modalidad (enunciativas, interrogativas, desiderativas, dubitativas y exhortativas) y la estructura del predicado (copulativas y predicativas; transitivas e intransitivas, reflexivas y recíprocas; activas y pasivas).

- Aplicar las reglas generales de ortografía, así como las reglas de uso de la tilde diacrítica.
- Conocer los rasgos y principales características de los distintos géneros literarios e identificarlas en los textos.
- Reconocer los principales subgéneros líricos, narrativos y dramáticos.
- Clasificar los versos según su medida y conocer los conceptos de poema, estrofa y verso.
- Analizar la métrica de un poema: cómputo silábico, distribución de la rima, tipo de rima.
- Identificar las principales figuras literarias y conocer las principales estrofas.
- Identificar los elementos básicos de la narración.
- Conocer los elementos esenciales de un texto dramático.

CRITERIOS E INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN, CALIFICACIÓN Y PROMOCIÓN

La evaluación del proceso de aprendizaje del alumnado, tanto en un escenario de actividad lectiva presencial como en uno de actividad lectiva no presencial, será **continua, formativa e integradora**.

En el proceso de evaluación continua, cuando el progreso de un alumno o alumna no sea el adecuado, se establecerán **medidas de refuerzo educativo**. Estas se adoptarán en cualquier momento del curso, tan pronto como se detecten las dificultades, y estarán dirigidas a garantizar la adquisición de las competencias imprescindibles para continuar el proceso educativo.

La evaluación de los aprendizajes del alumnado **tendrá un carácter formativo** y será un instrumento para la mejora tanto de los procesos de enseñanza como de los de aprendizaje.

La evaluación del proceso de aprendizaje del alumnado deberá ser integradora, y se deberá tener en cuenta la consecución de los objetivos establecidos para la etapa y el desarrollo de las competencias correspondientes.

CRITERIOS DE CALIFICACIÓN

En la calificación global de cada evaluación se tendrán en cuenta los siguientes elementos:

1º.-La calificación numérica obtenida de la media ponderada de los exámenes de la evaluación.

2º.- La realización de aquellas actividades puntualmente establecidas para casa, la colaboración con el desarrollo de las clases, la participación, la voluntariedad y la actitud del alumno en el aula.

Se realizará, al menos una prueba a lo largo de cada trimestre. El profesor determinará la necesidad o beneficio de realizar exámenes de recuperación. En todo caso, en junio tendrán derecho los alumnos con evaluaciones suspensas a la prueba final de recuperación. Esta prueba podrá realizarse si se prefiere al término de cada evaluación, ya que el alumnado tiene más fresca la materia. En ese caso no se realizará ya la de junio.

Para aprobar la materia, **será imprescindible que las partes de lengua y de literatura estén compensadas, no pudiendo dejar sin responder en los exámenes las cuestiones referidas tanto a la lengua como a la literatura. Se tendrá en cuenta el hecho de que es materia de contenido progresivo.**

En cualquier momento puede optarse por realizar **exámenes orales**, informando siempre al alumno con antelación necesaria.

Tanto para la nota global de cada evaluación como para la nota del examen de recuperación de Mayo, **se tendrá en cuenta el trabajo diario llevado a cabo por el alumno y la realización de la prueba de lectura.**

En el examen de la convocatoria extraordinaria de junio. El Departamento elaborará una prueba correspondiente a los objetivos, contenidos y criterios de evaluación expuestos en esta programación. La prueba se calificará de 0 a 10 puntos y la evaluación positiva se obtendrá con un 5. Se tendrán en cuenta, además, los criterios mencionados en el apartado anterior: presentación, corrección ortográfica y gramatical...

Cada falta de ortografía penalizará **0,10** puntos hasta un máximo de 2 puntos.

La mala presentación, la falta de orden o de limpieza, penalizará hasta **0,5** puntos.

La evaluación se realizará de forma continua a lo largo de todo el proceso educativo mediante la observación diaria de las tareas (el grado de consecución, la limpieza, el rigor, la participación, el interés demostrado hacia la materia, etc.) y la realización de pruebas específicas.

Al comienzo de curso, en el mes de septiembre, se hará una **evaluación inicial** para ver el punto de partida del alumnado y valorar la posibilidad de refuerzos, ACI y/u otros mecanismos de apoyo al alumnado. Los resultados de dicha evaluación se tendrán en cuenta para la programación de aula del resto del curso y se pondrán en común con el resto del profesorado del grupo en la sesión de evaluación inicial que tendrá lugar alrededor de la primera semana de octubre. Además, se harán evaluaciones iniciales al comienzo de cada unidad que no serán, por norma general, pruebas escritas.

Por trimestre se realizará **al menos una prueba escrita**, basada en los criterios de evaluación y de los estándares de aprendizaje de las unidades evaluadas, teniendo como finalidad la consecución de los objetivos mínimos relativos a ellas. La media de las pruebas realizadas en un trimestre corresponderá con la media aritmética de las calificaciones de las mismas, **siempre que el alumno alcance una nota superior a 3** en cada una de ellas.

CALIFICACIÓN

Pruebas escritas: 75% de la nota

Lectura obligatoria: 10% da nota

Trabajo diario (deberes, trabajo en el aula...): 15% da nota

En este último apartado se incluyen pruebas de distinto tipo, por lo que el peso que reciba cada una de ellas puede variar a lo largo del curso, en función del contenido que se esté trabajando en ese momento.

NORMAS Y CRITERIOS GENERALES DE CORRECCIÓN:

1. Todas las hojas de las pruebas escritas deberán llevar el nombre del alumno/a y estar numeradas.
2. No es necesario responder a las preguntas siguiendo el orden numérico de las mismas, pero deberá quedar claro cuál es el ejercicio que se está haciendo y no intercalar respuestas de otras preguntas.
3. Es obligatorio escribir con bolígrafo azul o negro. No se admitirán pruebas escritas a lápiz.
4. La calificación de cada una de las pruebas se dará con un número entre 0 y 10, que podrá llevar decimales.
5. La incomparecencia no justificada a un examen es motivo de suspenso. En el caso de que un alumno/a no pueda asistir por causa justificada (cita médica, ingreso hospitalario...) deberá presentar, lo antes posible, un documento oficial para justificar su ausencia. La profesora, en ese caso, podrá establecer otra fecha para hacer el examen o determinar una calificación en función de los datos que tenga de esa persona hasta ese momento.
6. Si algún alumno o alumna es sorprendido/a en posesión de una "chuleta" o copiando en una prueba escrita, la calificación de esa prueba será de 0.
7. Si la profesora tiene fundadas sospechas de que el alumno o alumna copió en una prueba escrita o empleó herramientas informáticas no permitidas, podrá solicitarle que repita dicha prueba. La calificación será la de la última de las pruebas realizadas.

PROMOCIÓN

Cualquier alumno/a que tenga una **calificación igual o superior a 5 en las tres evaluaciones** habrá superado el curso. Su calificación final será la media de las tres evaluaciones.

En el caso de que una persona no supere alguna de las tres evaluaciones, dispondrá de una prueba de recuperación en el mes de mayo, en la que se podrá examinar de la evaluación o evaluaciones suspensas. La nota que se considerará para el cálculo de la nota final será la media de la nota del examen de recuperación y la nota de la evaluación que se está recuperando. En el caso de que esta media sea inferior a 5, pero el examen de recuperación esté aprobado, constará un 5 para el cálculo de la nota final.

Si tras esa prueba el alumno/a no supera el curso, dispondrá de una nueva prueba extraordinaria a finales de junio, en la que se deberá examinar de toda la materia del curso.

LIBROS DE LECTURA OBLIGATORIA

Los libros de lectura obligatoria para 2ºESO en el presente curso académico serán los siguientes:

1ª EVALUACIÓN:	Caperucita en Manhattan – Carmen Martín Gaité Las lágrimas de Shiva – César Mallorquí
2ª EVALUACIÓN	El rastro brillante del caracol – Gemma Lienas Mi familia y otros animales – Gerald Durrell
3ª EVALUACIÓN:	La isla del tesoro – R. L. Stevenson Diez negritos – Agatha Christie

L. CASTELLANA Y LITERATURA DE 4º DE ESO

DOCENTE: Raquel Barreira García

TEMPORALIZACIÓN E DISTRIBUCIÓN DOS CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE AO LONGO DAS DISTINTAS UNIDADES DIDÁCTICAS

Para a distribución dos estándares de aprendizaxe en unidades didácticas tomaremos como referencia a programación da editorial NETEX que figura entre os materiais dispoñibles dentro do proxecto E-dixgal. Sobre dita programación fixéronse unha serie de modificacións para adaptala á realidade do noso alumnado e do noso centro.

Os contidos están divididos en 9 unidades didácticas e a distribución por avaliacións será a seguinte:

- Primeira avaliación: unidades 1 a 3.
- Segunda avaliación: unidades 4 a 6.
- Terceira avaliación: unidades 7 a 9.

A distribución dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave ao longo das unidades didácticas é a seguinte:

UNIDADE 1. LENGUAS DIFERENTES, RIQUEZA CULTURAL

OBXECTIVOS:

- Coñecer a realidade lingüística de España, identificando as distintas formas de falar segundo o nivel social ou cultural.
- Comprender como morren e nacen as linguas.
- Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.
- Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos axeitados, coherentes e cohesionados.
- Traballar a competencia sintetizadora e comprensión lectora.
- Coñecer e usar correctamente os signos de puntuación: o guión.
- Identificar e clasificar os neoloxismos e coñecer os seus recursos de formación.
- Coñecer as principais características, autores e obras da Ilustración e do Romanticismo españois.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios couseu contexto socio-cultural.
- Coñecer os distintos tipos de xéneros radiofónicos.
- Coñecer as características da comunicación radiofónica e da linguaxe asociada a este medio.
- Utilizar as TIC's e outrasfontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencia clave
B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxesorais e a relación entre discurso e contexto.	CCL
B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
	LCLB2.1.3. Infire a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendorelacións entre elas.	CMCCT
	LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL

	LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora a seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL
	LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto relacionándoas entre si e co contexto, secuenciadas e deduce informacións ou valoracións implícitas	CCL
	LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
	LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura	CCL
	LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CAA CCL
	LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alicios aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
	LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas nun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
	LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das	LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura	CCEC

aprendizaxes e como estímulo de desenvolvemento persoal.		
B3.4. Identificar os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen.	LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL
	LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen.	CCL
B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
	LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal.	CCEC
	LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.	CSIEE
B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
	LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC
B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaginarios.	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL
	LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL
B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
	LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA

UNIDADE 2. REAL COMO LA VIDA MISMA

OBXECTIVOS:

Comprender a necesidade de dominar a linguaxe e as diferentes tipos de textos para o seu uso en todos os ámbitos da nosa vida diaria.

- Aplicar progresivamente estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.
- Coñecer as características estruturais dos textos descritivos, así como as súas principais formas, aplicacións e formatos.
- Comprender textos orais e escritos fundamentalmente descritivos con distintas finalidades e adecuadas a diferentes situacións comunicativas.
- Recoñecer os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da evolución.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a competencia sintetizadora e comprensión lectora.
- Coñecer as categorías gramaticais básicas da lingua castelá: substantivo, adxectivo e verbo.
- Usar correctamente as maiúsculas e as minúsculas.
- Identificar e analizar estruturalmente as palabras, coñecendo os recursos empregados para a súa creación.
- Coñecer as principais características, autores e obras das literaturas realista e naturalista.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Valorar as obras literarias como parte do noso patrimonio cultural.
- Valorar a lingua oral e escrita como instrumento de aprendizaxe e comunicación.
- Utilizar técnicas de manexo de información tanto tradicionais como vinculadas ás novas tecnoloxías.

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/dafalante.	CCL
	LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
	LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre	CCL

	discurso e contexto.	
	LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CCL
		CD
B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
	LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
	LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
	LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
	LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL
	LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto relacionándoas entre si e co contexto, secuenciandoas e deduce informacións ou valoracións implícitas	CCL
	LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
	LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL

B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura.	CCL
	LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CAA
	LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo de desenvolvemento persoal.	LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura.	CCEC
B3.2. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren os adxectivos e as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto no que aparecen	LCLB3.2.1. Recoñece e explica os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL
B3.3. Recoñecer e explicar o significado dos principais prefixos e sufixos, e as súas posibilidades de combinación para crear novas palabras, identificando os que proceden do latín e o grego.	LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e sufixos.	CCL
	LCLB3.3.3. Coñece o significado dos principais prefixos e sufixos de orixe grega e utilizaos para deducir o significado de palabras descoñecidas.	CCL
B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente	CCL
B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL

B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
	LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC
B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso a coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaginarios.	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL
	LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL
B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, e outras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
	LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA

UNIDADE 3. UN VIAJE ASOMBROSO

OBJECTIVOS:

- Coñecer as características do texto narrativo, así como as súas principais formas, aplicacións e formatos.
- Comprender a evolución do español como lingua viva.
- Aplicar progresivamente estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.
Comprender textos orais e escritos fundamentalmente narrativos con distintas finalidades e adecuadas a diferentes situacións comunicativas.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a competencia sintetizadora e comprensión lectora.

- Coñecer todas as categorías gramaticais da lingua castelá
- Usar correctamente as grafías b, v; g, j; y, ll; x .
- Identificar e analizar estruturalmente as palabras, coñecendo os recursos empregados para a súa creación.
- Coñecer o xénero lírico, as súas características, evolución e obras representativas.
- Coñecer os principais períodos autores e obras da poesía española e hispanoamericana entre 1890 e 1936.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Producir textos adoptando un estilo propio de expresión.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Mostrar interese pola lectura de textos literarios, desenvolvendo criterios propios de selección e valoración.
- Valorar as obras literarias como parte do noso patrimonio cultural.
- Valorar a lingua oral e escrita como instrumento de aprendizaxe e comunicación a través das novas tecnoloxías.

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infiredatos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
	LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL

	LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	CAA
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL
	LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	CCL
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL
	LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto e relaciónas entre si e co contexto, secuenciadas e deduce informacións ou valoracións implícitas.	CCL
	LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
	LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.	CAA CMCCT
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL
B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
	LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, adecuándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada.	CCL
	LCLB2.6.3. Utiliza variados organizadores textuais nos seus escritos.	CCA

	LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoo cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
	LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen, con especial atención a adxectivos, determinantes e pronomes.	LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algún adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL
B3.3. Recoñecer e explicar o significado dos principais prefixos e sufixos, e as súas posibilidades de combinación para crear novas palabras, identificando os que proceden do latín e do grego.	LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e dos sufixos.	CCL
	LCLB3.3.2. Forma substantivos, adxectivos, verbos e adverbios a partir doutras categorías gramaticais, utilizando diversos procedementos lingüísticos.	CCL
B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual.	CCL
	LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.	CCL
B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaginarios.	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL

B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, e outras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
	LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA

UNIDADE 4. FÁBRICA DE SUEÑOS

OBJECTIVOS:

- Comprender a orixe e a evolución das palabras en español.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a competencia sintetizadora e a comprensión lectora.
- Coñecer os distintos tipos de oracións.
- Usar correctamente a grafía h e os grupos consonánticos.
- Identificar e analizar estruturalmente as palabras, coñecendo a orixe e a evolución.
- Coñecer o xénero narrativo, as súas características, evolución e obras representativas.
- Coñecer os principais períodos autores e obras da narrativa española entre 1898 e 1936.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Producir textos adoptando un estilo propio de expresión.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Mostrar interese pola lectura de textos literarios, desenvolvendo criterios propios de selección e valoración.
- Valorar as obras literarias como parte do noso patrimonio cultural.
- Valorar a lingua oral e escrita como instrumento de aprendizaxe e comunicación a través das novas tecnoloxías.

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL

	LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
	LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.	CCL
	LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC
B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL
	LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	CAA
B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
	LCLB2.1.3. Infire a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
	LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
	LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
	LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de	CCL

	relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	
	LCLB2.2.3. Comprende e explica os elementos verbais e os non verbais, e a intención comunicativa dun texto publicitario procedente dos medios de comunicación.	CCL
	LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
	LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.	CAA CMCCT
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
	LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL
	LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e ajenos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
	LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
	LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
B3.4. Identificar os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen.	LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL
	LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen.	CCL

B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais para recoñecer a estrutura das oracións compostas.	LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de substitución para evitar repeticións.	CCL
	LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbiais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración.	CCL
B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual.	CCL
	LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.	CCL
B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social.	CCL
	LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
	LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle chegou como experiencia persoal.	CCEC
B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
	LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas a longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC
B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaginarios.	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL
	LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL

B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, e outras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.

LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.

CCL

LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.

CAA

UNIDADE 5. I+D

OBXECTIVOS:

- Recoñecer a aplicación e importancia da linguaxe convencional no ámbito das ciencias, a innovación e o desenvolvemento.
- Coñecer o concepto de exposición os seus tipos, estrutura, procedementos e linguaxe.
- Comprender textos orais e escritos fundamentalmente expositivos con distintas finalidades e adecuadas a diferentes situacións comunicativas.
- Recoñecer os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da evolución.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a competencia sintetizadora e comprensión lectora.
- Coñecer as diferentes clases de sintagmas.
- Repasar as regras básicas de acentuación da linguacastelá.
- Sinalar e identificar o significado connotativo e denotativo do noso léxico.
- Coñecer as principais características, autores e obras do teatro español entre 1898 e 1936.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais formais.
- Producir textos adoptando un estilo propio de expresión.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Mostrar interese pola lectura de textos literarios, desenvolvendo criterios propios de selección e valoración.
- Valorar as obras literarias como parte do noso patrimonio cultural.

- Utilizar técnicas de manexo de información tanto tradicionais como vinculadas ás novas tecnoloxías.
-

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B1.3. Comprende o sentido global e a intención de textos orais	LCLB1.3.1. escoita, observa e interpreta o sentido global de debates e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e espontáneos.	CSC
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL
	LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA
B1.5. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta	LCLB1.5.1. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio de transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta	CCL
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CCL
		CD
	LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral	CCL
B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencía as informacións explícitas dos textos.	CCL
	LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
	LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL

	LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
	LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora a seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL
	LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto relacionándoas entre si e co contexto, secuencias e deduce informacións ou valoracións implícitas	CCL
	LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
	LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura	CCL
	LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CAA CCL
	LCLB2.5.4. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas co contido ou coa forma.	
	LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
	LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoo nun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA

	LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.	CCL
B3.4. Identifica os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen.	LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto no que aparecen. LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto no que aparecen.	CCL
B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites para recoñecer a estrutura das oracións compostas.	LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela.	CMCCT
B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente.	CCL
B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
	LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC

<p>B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaginarios.</p>	<p>LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.</p>	<p>CCL</p>
<p>B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, e outras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.</p>	<p>LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.</p>	<p>CAA</p>

UNIDADE 6. COMER PARA VIVIR

OBXECTIVOS:

- Coñecer as características do texto instrutivo, así como as súas principais formas, aplicacións e formatos.
- Comprender as diferentes relacións de significado entre palabras.
- Utilizar estas relacións de significado para crear textos adecuados, cohesionados e coherentes con fins instrutivos.
- Comprender textos orais e escritos de tipo instrutivo para xerar diferentes estratexias comunicativas.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Desenvolver a competencia sintetizadora e a comprensión lectora.
- Coñecer os distintos tipos de funcións sintácticas que aparecen na oración simple.
- Usar correctamente a til diacrítica e a til nos compostos.
- Ampliar o coñecemento sobre o xénero lírico, as súas características, evolución e obras representativas.
- Coñecer os principais períodos autores e obras da poesía española posterior a 1936.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Mostrar interese pola lectura de textos literarios, desenvolvendo criterios propios de selección e valoración.
- Expresarse oralmente con corrección e adecuación para facer unha "video-receita".
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencia s clave
B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/dafalante.	CCL
	LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
	LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxesorais e a relación entre discurso e contexto.	CCL
	LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxespublicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC
	LCLB1.1.6. Segue e interpreta instruciónsorais.	CCL
B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízosrazoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL
	LCLB1.2.6. Resume textos narrativos,descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.	CAA
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as produciónsorais propias e	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL

alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL
	LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CCL CD
	LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL
	LCLB1.6.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	CCL
	LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	CCL
	LCLB1.6.5. Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervencións públicas, etc., recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	CAA
B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.1. Comprende textos de diversa índole pondo en práctica diferentes estratexias de lectura e autoavaliación da súa propia comprensión en función do obxectivo e o tipo de texto, actualizando coñecementos previos, traballando os erros de comprensión e construíndo o significado global do texto.	CCL
	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
	LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
	LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
	LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
	LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que	CCL

	incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL
	LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
	LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.	CAA CMCCT
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
	LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.)	CCL
	LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL
	LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
	LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, adecuándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada.	CCL
	LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoo nun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
	LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL

<p>B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen, con especial atención a adxectivos, determinantes e pronomes.</p>	<p>LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquirenalgúnsadxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.</p>	<p>CCL</p>
<p>B3.4. Identificar os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen.</p>	<p>LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen.</p>	<p>CCL</p>
<p>B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais para recoñecer a estrutura das oracións compostas.</p>	<p>LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de substitución para evitar repeticións.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela.</p>	<p>CMCCT</p>
	<p>LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbiais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración.</p>	<p>CCL</p>
<p>B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.</p>	<p>LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente.</p>	<p>CCL</p>
<p>B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.</p>	<p>LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.</p>	<p>CCL</p>
<p>B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais,</p>	<p>LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social.</p>	<p>CCL</p>

valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
	LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle chegou como experiencia persoal.	CCEC
	LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.	CSIEE
B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
	LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC
B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaginarios.	LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	CCL
	LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL
B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
	LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA
B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.	LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.	CCL
	LCLB4.5.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.	CAA

UNIDADE 7. ¿HABLAMOS...?

OBJECTIVOS:

- Comprender a necesidade de dominar a linguaxe e as diferentes tipoloxías textuais para o seu uso en todos os ámbitos da nosa vida diaria.
- Coñecer o texto dialogado, facendo fincapé na estrutura, procedementos e linguaxe da entrevista.
- Comprender textos orais e escritos fundamentalmente dialogados con distintas finalidades e adecuadas a diferentes situacións comunicativas
- Recoñecer os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da evolución.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a comprensión lectora.
- Identificar oracións composta: tipoloxías e análise.
- Traballar os diferentes grupos de palabras.
- Sinalar e identificar as relacións semánticas que se establecen entre palabras.
- Coñecer as principais características, autores e obras do teatro español dende a posguerra á actualidade.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Producir textos adoptando un estilo propio de expresión.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Valorar as obras literarias como parte do noso patrimonio cultural.
- Utilizar técnicas de manexo e transmisión de información tanto tradicionais como vinculadas ás novas tecnoloxías.

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infiere datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
	LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.	CCL
	LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais,	CSC

	identificando as estratexias de enfatización e expansión.	
B1.3. Comprende o sentido global e a intención de textos orais	LCLB1.3.1. escoita, observa e interpreta o sentido global de debates e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e espontáneos.	CSC
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL
	LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA
B1.7. Coñecer, comparar, usar e valorar as normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa	LCLB1.7.2. Analiza criticamente debates e faladoiros procedentes dos medios de comunicación, recoñecendo neles a validez dos argumentos e valorando criticamente a súa forma e o seu contido	CCL
B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
	LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
	LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
	LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
	LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL

	LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto relacionándoas entre si e co contexto, secuências e deduce informacións ou valoracións implícitas	CCL
	LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
	LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas. LCLB 2.5.4. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas co contido ou coa forma.	CCL CAA CCL
	LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
	LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
	LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo de desenvolvemento persoal.	LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura	CCEC
B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites para recoñecer a estrutura das oracións compostas.	LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela	CMCCT

B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos y para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente	CCL
B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC
B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.	LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.	CCL
	LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle chegou como experiencia persoal.	CCEC
	LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.	CSIEE
B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	CCL
	LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.	CCEC
B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaginarios.	LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	CCL
B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época,	LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	CCL
	LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	CAA

oudoutras épocas, e expresando a relación con xuízospersoaisrazoados.

UNIDADE 8. *PLUMA VS ESPADA*

OBXECTIVOS:

- Comprender a necesidade de dominar a linguaxe e as diferentes tipoloxías textuais para o seu uso en todos os ámbitos da nosa vida diaria.
- Coñecer o texto de opinión, os seus tipos, estrutura, procedementos e linguaxe.
- Comprender textos orais e escritos fundamentalmente de opinión con distintas finalidades e adecuadas a diferentes situacións comunicativas.
- Recoñecer os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da evolución.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección.
- Traballar a competencia sintetizadora e comprensión lectora.
- Identificar as oracións coordinadas e xustapostas.
- Adquirir e empregar léxico axeitado evitando o emprego das “palabras baúl”.
- Coñecer as principais características, autores e obras da novela española de preguerra.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Producir textos adoptando un estilo propio de expresión.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios co seu contexto socio-cultural.
- Valorar as obras literarias como parte do noso patrimonio cultural.

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
	LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto.	CCL

	LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC
B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL
	LCLB1.2.5. Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos.	CD
	LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente.	CAA
B1.3. Comprende o sentido global e a intención de textos orais	LCLB1.3.1. escoita , observa e interpreta o sentido global de debates e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e espontáneos.	CSC
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL
	LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CCL CD
	LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral	CCL

B1.8. Reproduce situacións reais ou imaginarias da comunicación potenciando o desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación da realidade, sentimentos e emocións.	LCLB1.8.1. Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaginarias de comunicación.	CCEC
B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos.	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
	LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
	LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
	LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
	LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL
	LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto relacionándoas entre si e co contexto, secuenciandoas e deduce informacións ou valoracións implícitas.	CCL
	LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL
	LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura.	CCL
	LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais	CAA

	cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas. LCLB 2.5.4. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas cocontidoou coa forma.	CCL
	LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
	LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoaescun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
	LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen	LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquirenalgúnsadxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparcent.	CCL
B3.4. Identifica os niveis de significado de palabras ouexpresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen	LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto no que aparecen. LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto no que aparecen.	CCL
B3.6.Explicar e describir os trazos que determinan os límites para recoñecer a estrutura das oracións compostas	LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela.	CMCCT
B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos y para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente.	CCL
B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.	LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.	CSC

<p>B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.</p>	<p>LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.</p>	<p>CCL CAA</p>
<p>B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.</p>	<p>LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle chegou como experiencia persoal.</p>	<p>CCEC</p>
	<p>LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.</p>	<p>CSIEE</p>
<p>B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.</p>	<p>LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.</p>	<p>CCEC</p>
<p>B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaginarios.</p>	<p>LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.</p>	<p>CCL</p>
<p>B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.</p>	<p>LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.</p>	<p>CAA</p>

UNIDADE 9. TE DOY MI PALABRA

OBXECTIVOS:

- Coñecer as características do texto argumentativo, así como as súas principais formas, aplicacións e formatos.
- Comprender a importancia dos tabús e os eufemismos no contexto sociocultural actual.
- Comprender textos orais e escritos de tipo argumentativo para poder crear una opinión propia.
- Expresarse oralmente e por escrito con precisión e corrección no marco dos textos argumentativos e programas de opinión.
- Recoñecer o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación e a coherencia dos contidos.
- Recoñecer a importancia dos aspectos prosódicos dalinguaxe non verbal e da xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais e calquera tipo de discurso.
- Recoñecer os erros da produción oral propia e allea.
- Fomentar o espírito crítico e o pensamento propio.
- Coñecer as técnicas do rap nunha batalla de gallos.
- Coñecer autores destacados no mundo de rap.
- Coñecer os distintos tipos de oracións subordinadas.
- Coñecer as últimas novidades ortográficas e expresivas da RAE.
- Ampliar o coñecemento sobre o xénero narrativo, as súas características, evolución e obras representativas.
- Coñecer os principais períodos autores e obras da literatura hispanoamericana posterior a 1940.
- Ler e interpretar textos literarios identificando o xénero ao que pertencen e os seus elementos estruturais e formais.
- Relacionar as obras, autores e movementos literarios couseu contexto socio-cultural.
- Valorar a lingua oral e escrita como instrumento de aprendizaxe e comunicación a través das novas tecnoloxías.
- Utilizar as TIC e outras fontes de coñecemento para buscar e procesar a información.
-

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL

	LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxesorais e a relación entre discurso e contexto.	CCL
	LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión.	CSC
B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante.	CCL
	LCLB1.2.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal.	CCL
	LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	CCL
	LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular.	CCL
	LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	CAA
B1.3. Comprender o sentido global e a intención de textos orais.	LCLB1.3.1. escoita, observa e interpreta o sentido global de debates, coloquios e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e os espontáneos.	CSC
	LCLB1.3.2. Recoñece e explica as características da linguaxe conversacional (cooperación, espontaneidade, economía e subxectividade) nas conversas espontáneas.	CCL
	LCLB 1 .3 .3 . Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate, coloquio ou conversa espontánea tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas.	CCL
	LCLB1.3.4. Identifica o propósito, a tese e os argumentos das persoas participantes en debates, faladoiros e entrevistas procedentes dos medios de comunicación audiovisual, valorando de forma crítica aspectos concretos da súa forma e o seu contido.	CCL

	LCLB1.3.5. Recoñece e asume as regras de interacción, intervención e cortesía que regulan os debates e calquera intercambio comunicativo oral.	CSC
B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).	LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	CCL
	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	CCL
	LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	CAA
B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais.	CCL
	LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	CCL
	LCLB1.6.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais.	CCL
	LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral.	CCL
	LCLB1.6.5. Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervencións públicas, etc., recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	CAA
	LCLB1.6.6. Aplica os coñecementos gramaticais á avaliación e á mellora da expresión oral, recoñecendo en exposicións orais propias ou alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, impropiedades léxicas, pobreza e repetición de conectores etc.).	CCL
B1.7. Coñecer, comparar, usar e valorar as normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas, e nas prácticas discursivas orais propias	LCLB1.7.1. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral.	CCL

dos medios de comunicación.		
	LCLB1.7.3. Participa activamente nos debates escolares, respectando as regras de intervención, interacción e cortesía que os regulan, utilizando un halinguaxe non discriminatoria.	CSC
B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos	LCLB2.1.1. Comprende textos de diversa índole pondo en práctica diferentes estratexias de lectura e autoavaliación da súa propia comprensión en función do obxectivo e o tipo de texto, actualizando coñecementos previos, traballando os erros de comprensión e construíndo o significado global do texto.	CCL
	LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos.	CCL
	LCLB2.1.3. Infere a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas.	CMCCT
	LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste.	CCL
	LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el.	CAA
	LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión.	CCL
B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes	LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado.	CCL
	LCLB2.2.2. Identifica os trazos diferenciais dos xéneros xornalísticos informativos e de opinión (noticias, reportaxes, editoriais, artigos e columnas, cartas á dirección, comentarios e crítica).	CSC
	LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	CCL
B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de	LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.	CCL

textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais.	LCLB 2 .3 .2 . Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.	CAA
	LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas.	CCA CCL
B2.4. Seleccionar os coñecementos que se obteñan das bibliotecas ou de calquera outra fonte de información impresa en papel ou dixital, integrándoos nun proceso de aprendizaxe continua.	LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.	CCL
	LCLB2.4.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital, dicionarios de dúbida e irregularidades da lingua, etc.	CCL
B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.5.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.)	CCL
	LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL
	LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	CCL
B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso.	LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	CCL
	LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, adecuándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada.	CCL
	LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	CCA
	LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	CCL
B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais	LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de substitución para evitar repeticións.	CCL

para recoñecer a estrutura das oracións compostas.	LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela.	CMCCT
	LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbiais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración.	CCL
B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente.	CCL
B3.8. Identificar e explicar as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás estruturas expositivas e argumentativas, para utilizar as mesmas nas súas producións orais e escritas.	LCLB3.8.1. Identifica e explica as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás expositivas e argumentativas, e utiliza as mesmas nas propias producións orais e escritas.	CCL
	LCLB3.8.2. Coñece os elementos da situación comunicativa que determinan os usos lingüísticos (tema, propósito, destinatario, xénero textual, etc.).	CSC
	LCLB3.8.3. Describe os trazos lingüísticos máis sobresalientes de textos expositivos e argumentativos, relacionándoos coa intención comunicativa e o contexto en que se producen.	CCL
	LCLB3.8.4. Recoñecen un texto os procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade, e utiliza os mesmos nas producións propias.	CCL
B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual.	CCL
	LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.	CCL
B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos	LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social.	CCL

<p>ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento.</p>	<p>LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos.</p>	<p>CSC</p>
<p>B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil.</p>	<p>LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle chegou como experiencia persoal.</p>	<p>CCEC</p>
	<p>LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura.</p>	<p>CSIEE</p>
<p>B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes.</p>	<p>LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes- tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico- literarios, ata a actualidade.</p>	<p>CCEC</p>
<p>B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaginarios.</p>	<p>LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.</p>	<p>CCL</p>
<p>B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época,</p>	<p>LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB4.4.2. Expressa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.</p>	<p>CAA</p>

<p>oudoutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados.</p>		
<p>B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa.</p>	<p>LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.</p>	<p>CCL</p>
	<p>LCLB4.5.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.</p>	<p>CAA</p>

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Os instrumentos de avaliación detállanse a continuación, relacionándoos cos distintos estándares de aprendizaxe e prevendo os escenarios que podemos atopar ao longo do curso: ensino presencial ou non presencial. Así, na táboa figuran en cor vermella os instrumentos de avaliación que se utilizarán no caso de establecerse unha situación de ensino non presencial.

LEENDA INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN ESCENARIO PRESENCIAL

P.E: Proba escrita

T.I: Traballo individual

O.A: Observación aula

P.O: Proba oral

R: Rúbrica

T.G:Traballo en grupo

C: Caderno

Estándares de aprendizaxe	Instrumentos de avaliación
Bloque1: Comunicación oral: escoitar e falar	
<ul style="list-style-type: none"> ● LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante. 	TI PO R ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal. 	TI PO R..... ..
<ul style="list-style-type: none"> ● LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas. 	OA R ....
<ul style="list-style-type: none"> ● LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxesorais e a relación entre discurso e contexto. 	TI OA R ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión. 	TI PO OA ....
<ul style="list-style-type: none"> ● LCLB1.1.6. Segue e interpreta instruciónsorais. 	TI OA ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante. 	TI R ....

<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal. 	TI ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas. 	OA ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular. 	TI PO R ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.5. Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos (demanda axuda, busca en dicionarios, lembra o contexto en que aparece, etc.). 	OA TG TI R ....
<ul style="list-style-type: none"> • LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente. 	TI PE R ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.1. Escoita, observa e interpreta o sentido global de debates, coloquios e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e os espontáneos. 	OA PO R ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.2. Recoñece e explica as características da linguaxe conversacional (cooperación, espontaneidade, economía e subxectividade) nas conversas espontáneas. 	PE OA ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.3. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate, coloquio ou conversa espontánea tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas. 	OA PO ....

<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.3.4. Identifica o propósito, a tese e os argumentos das persoas participantes en debates, faladoiros e entrevistas procedentes dos medios de comunicación audiovisual, valorando de forma crítica aspectos concretos da súa forma e o seu contido. 	TI OA PE R ....
<ul style="list-style-type: none"> ● LCLB1.3.5. Recoñece e asume as regras de interacción, intervención e cortesía que regulan os debates e calquera intercambio comunicativo oral. 	OA ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. 	OA PO TI ....
<ul style="list-style-type: none"> ● LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso. 	OA PO TG ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas. 	OA PO TG R ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.5.1. Utiliza e valora a lingua como un medio para adquirir, procesar e transmitir novos coñecementos, para expresar ideas e sentimentos, e para regular a conduta. 	OA ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais. 	TI PO OA TG ....
<ul style="list-style-type: none"> - LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos. 	OA .....

	..
<ul style="list-style-type: none"> ● LCLB1.6.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais. 	OA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral. 	OA PO TI TG ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.5. Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervencións públicas, etc., recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lxicamente e semanticamente. 	OA PO TI TG ....
<ul style="list-style-type: none"> ● LCLB1.6.6. Aplica os coñecementos gramaticais á avaliación e á mellora da expresión oral, recoñecendo en exposicións orais propias ou alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, impropiedades léxicas, pobreza e repetición de conectores etc.). 	OA PO TI TG ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.7.1. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral. 	OA ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.7.2. Analiza criticamente debates e faladoiros procedentes dos medios de comunicación, recoñecendo neles a validez dos argumentos e valorando criticamente a súa forma e o seu contido. 	TI TG ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.7.3. Participa activamente nos debates escolares, respectando as regras de intervención, interacción e cortesía que os regulan, utilizando un hinguaxe non discriminatoria. 	OA PO R ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.8.1. Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaginarias de comunicación. 	PO R .....

	..
Bloque 2: Comunicación escrita: ler e escribir	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.1. Comprende textos de diversa índole pondo en práctica diferentes estratexias de lectura e autoavaliación da súa propia comprensión en función do obxectivo e o tipo de texto, actualizando coñecementos previos, traballando os erros de comprensión e construíndo o significado global do texto. 	TI PE R ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencia as informacións explícitas dos textos. 	TI R ....
<ul style="list-style-type: none"> - LCLB2.1.3. Infire a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendorelacións entre elas. 	R TI ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste. 	TI R ....
<ul style="list-style-type: none"> • LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el. 	TI ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora a seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión. 	TI ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado. 	PE TI R ....
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.2. Identifica os trazos diferenciais dos xéneros xornalísticos informativos e de opinión (noticias, reportaxes, editoriais, artigos e columnas, cartas á dirección, comentarios e crítica). 	PE TI R .....

	..
<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.2.3. Comprende e explica os elementos verbais e os non verbais, e a intención comunicativa dun texto publicitario procedente dos medios de comunicación. 	TG R ....
<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto e relaciónaaas entre si e co contexto, secuéncaaas e deduce informaciónsouvaloracións implícitas. 	TI PE ....
<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases oupequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global. 	OA PE ....
<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc. 	TI PE
<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciaisouglobaisdun texto. 	TI PE ....
<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.3.2. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto. 	TI PE ....
<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demaispersoas. 	OA ....
<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos oraisou escritos. 	OA TI R ....
<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital, dicionarios de dúbida e irregularidades da 	TI R

lingua, etc.	..... .
▪ LCLB2.4.3. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc.	OA TI R ..... .
▪ LCLB2.5.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.).	C R ..... .
▪ LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura.	C R ..... .
▪ LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	TI PE R ..... .
▪ LCLB2.5.4. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas cocontido (ideas, estrutura, etc.) ou coa forma (puntuación, ortografía, gramática e presentación).	TI R ..... .
• LCLB2.5.5. Avalía, utilizando guías, a súa propia produción escrita e a dos/das seus/súas compañeiros/as.	TG R ..... .
▪ LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita.	TI R ..... .
▪ LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.	TI PE R

	..... .
▪ LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, adecuándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada.	TI R PE ..... .
▪ LCLB2.6.3. Utiliza variados organizadores textuais nos seus escritos.	TI R PE OA ..... .
▪ LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto.	TI PE OA
▪ LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados.	OA C R ..... .
▪ LCLB2.6.6. Explica por escrito o significado dos elementos visuais que poidan aparecer nos textos (gráficas, imaxes, etc.).	TI PE TG R ....
▪ LCLB2.7.1. Produce textos diversos recoñecendo a escritura o instrumento que é capaz de organizar o seu pensamento.	TI R PE OA ....
□ LCLB2.7.2. Utiliza nos seus escritos palabras propias do nivel formal da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñece a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse oralmente e por escrito con exactitude e precisión.	TI PO PE R ....
• LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura.	TI ..... .

	.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.7.4. Coñece e utiliza ferramentas das tecnoloxías da información e da comunicación, participando, intercambiando opinións, comentando e valorando escritos alleos, ouescribindo e dando a coñecer os seus propios. 	TI TG OA R ..... .
Bloque 3. Coñecemento da lingua	
<ul style="list-style-type: none"> • LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquire nalgúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	PE ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.2.1. Recoñece e explica os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	PE ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e dos sufixos. 	PE ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.2. Forma substantivos, adxectivos, verbos e adverbios a partir doutras categorías gramaticais, utilizando diversos procedementos lingüísticos. 	PE ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.3.3. Coñece o significado dos principais prefixos e sufixos de orixe grecolatina e utilízalos para deducir o significado de palabras descoñecidas. 	PE ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	PE ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen. 	OA PE ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital, resolve eficazmente as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe autónoma. 	PE OA ..... .
<ul style="list-style-type: none"> • LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de 	PE

substitución para evitar repeticións.	..... .
▪ LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela.	PE ..... .
▪ LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración.	PE ..... .
▪ LCLB3.6.4. Utiliza de forma autónoma textos da vida cotiá para a observación, reflexión e explicación sintáctica.	OA
▪ LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente.	PE OA
▪ LCLB3.8.1. Identifica e explica as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás expositivas e argumentativas, e utilízalas nas propias producións orais e escritas.	PE .
▪ LCLB3.8.2. Coñece os elementos da situación comunicativa que determinan os usos lingüísticos (tema, propósito, destinatario, xénero textual, etc.).	PE ..... .
LCLB3.8.3. Describe os trazos lingüísticos máis sobresaíntes de textos expositivos e argumentativos, relacionándoos coa intención comunicativa e o contexto en que se producen.	PE ..... .
LCLB3.8.4. Recoñecen un texto os procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade, e utilízaos nas producións propias.	PE OA ..... .
▪ LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual.	PE ....
LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto.	PE ..... .
▪ LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social.	PE ..... .

<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos. 	TI PE TG ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	TG ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras. 	TI PE OA ..... .
Bloque 4. Educación literaria	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións. 	OA PE ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle chegou como experiencia persoal. 	OA PE ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ● LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura. 	OA PE ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.). 	OA TI R ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico-literarios, ata a actualidade. 	OA TI R TG ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.3. Compara textos literarios e pezas dos medios de comunicación que respondan a un mesmo tópico, observando analizando e explicando os puntos de vista segundo o medio, a época ou a cultura, e valorando e criticando o que le ou ve. 	OA TI R TG ..... .

	..... .
▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as.	OA ..... .
▪ LCLB4.3.2. Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas ou seleccionadas polos alumnos, investigando e experimentando de forma progresivamente autónoma.	OA TG ..... .
● LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal.	OA TG R ..... .
- LCLB4.3.4. Dramatiza fragmentos literarios breves desenvolvendo progresivamente a expresión corporal como manifestación de sentimentos e emocións, respectando as producións das demais persoas.	OA TI TG R
▪ LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria.	PE TI TG R ..... .
▪ LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados.	TI R
▪ LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa.	TI R ....
▪ LCLB4.5.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos.	TI R ..... .
▪ LCLB4.6.1. Consulta e cita adecuadamente varias fontes de información para desenvolver por escrito, con rigor, claridade e coherencia,	TI

un tema relacionado co currículo de Literatura.	R ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.6.2. Achega nos seus traballos escritos ou orais conclusións e puntos de vista persoais e críticos sobre as obras literarias, expresándose con rigor, claridade e coherencia. 	TI R ..... .
<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.6.3. Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos. 	TI TG R ..... .

CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado, tanto nun escenario de actividade lectiva presencial como nun de actividade lectiva non presencial, será **continua, formativa e integradora**.

No proceso de avaliación **continua**, cando o progreso dun alumno ou unha alumna non sexa o axeitado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

A avaliación das aprendizaxes dos alumnos e das alumnas terá un **carácter formativo** e será un instrumento para a mellora tanto dos procesos de ensino como dos procesos de aprendizaxe.

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado deberá ser **integradora**, e deberá terse en conta a consecución dos obxectivos establecidos para a etapa e o desenvolvemento das competencias correspondente.

A avaliación realizarase de forma continua ao longo de todo o proceso educativo mediante a observación diaria das tarefas (o grao de consecución, a limpeza, o rigor, a participación, o interese demostrado cara á materia, etc.) e a realización das probas específicas.

A comezo do curso, no mes de setembro, farase unha **avaliación inicial** para ver o punto de partida do alumnado e explicarlle o que se vai traballar este curso e como se vai facer. A profesora de 4º B coñece o alumnado de cursos anteriores, polo que non será preciso dedicar moito tempo á avaliación e coñecemento mutuo.

Por trimestre **realizarase un mínimo de unha proba escrita** baseada nos criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe das unidades avaliadas, tendo como finalidade a consecución dos obxectivos mínimos relativos a elas. **Ao dividirse a materia en dúas partes diferenciadas (lingua e literatura), será precisa unha nota mínima dun 35% do total en cada unha das partes para aprobar a materia**. Así, se nun exame a

parte de lingua vale 4 puntos e a de literatura, 6, sería preciso obter en lingua polo menos un 1,4 e en literatura, un 2,1. A suma de ambas partes debe ser igual a 5 para que o exame se considere aprobado.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
<p>Proba escrita: 75% da nota</p> <p>Outras probas* (traballos, comentarios, actividades feitas no entorno E-dixgal, resúmenes, probas de ortografía, expresión escrita, comprensión lectora, expresión oral...) 15% da nota</p> <p>Lectura obrigatoria: 10% da nota</p> <p>En todos os apartados terase en conta a ortografía (cada falta penalizará entre -0,15 e 0,2), a puntuación e a presentación (orde e limpeza), podendo baixar a nota ata un máximo de 2 puntos a nota dun traballo ou exame por este motivo.</p> <p>*Neste apartado inclúense probas de distinto tipo, polo que o peso que reciba cada unhadelas pode variar ao longo do curso, en función do que se estea traballando nese momento.</p>

Ademais, o alumno de 4º ESO participará este ano na elaboración dun proxecto conxunto no marco do traballo realizado polo grupo de ABP (Aprendizaxe Baseada en Proxectos) que hai no centro e ao cal pertence unha parte do profesorado. Así, está previsto que o proxecto se desenvolva na segunda parte do curso, entre a segunda e a terceira avaliación. Dito proxecto será avaliado polo conxunto do profesorado implicado nel e a cualificación será a mesma para todas as materias. No caso da materia de lingua castelá, terá un peso do 10% sobre a nota da avaliación. Así pois, as porcentaxes para as avaliacións nas que desenvolvamos o proxecto serán os seguintes:

- **Proba(s) escrita(s):** 70% da nota
- **Outras probas* (traballos, comentarios, actividades feitas no entorno E-dixgal, resúmenes, probas de ortografía, expresión escrita, comprensión lectora, expresión oral...):** 12,5% da nota
  - Neste apartado inclúense probas de distinto tipo, polo que o peso que reciba cada unha delas pode variar ao longo do curso, en función do que se estea traballando nese momento.
- **Lectura obrigatoria:** 7,5% da nota
- **Proxecto:** 10%

NORMAS E CRITERIOS XERAIS DE CORRECCIÓN:

- Todas as follas das probas escritas deberán levar o nome da/o alumna/o e estar numeradas.
- Non é preciso responder as cuestións seguindo a orde numérica das mesmas, pero deberá quedar claro cal é o exercicio que se está facendo e non intercalar respostas doutras cuestións.
- Nas probas escritas é obrigatorio escribir con bolígrafo azul ou negro. Non se admitirán probas escritas a lápiz.
- A cualificación de cada unha das probas darase cun número entre 0 e 10, que poderá levar decimais.
- A incomparecencia non xustificada a un exame é motivo de suspenso. No caso de que a/o alumna/o non poida asistir por causa xustificada (cita médica, ingreso hospitalario...) deberá presentar, canto antes poida, un documento oficial para xustificar a ausencia. A profesora, nese caso, poderá establecer outra data para facer o exame ou determinar unha cualificación en función dos datos que teña desapersoa ata ese momento.
- Se algún/a alumna/o é sorprendida/o na posesión dunha “chuleta” ou copiando nunha proba escrita, a cualificación desa proba será de 0.
- Se a profesora ten fundadas sospeitas de que a/o alumna/o copiou nunha proba escrita ou empregou ferramentas informáticas non permitidas, poderá solicitarlle que repita dita proba. A cualificación será a da última das probas realizadas.

PROMOCIÓN

Calquera alumna/o que teña unha cualificación igual ou superior a 5 nas tres avaliacións terá superado o curso. A súa cualificación final será a media das tres avaliacións.

No caso de que unha persoa non supere algunha das tres avaliacións, disporá dunha proba de recuperación cuxa data será fixada a comezo da avaliación seguinte. Ademais, haberá unha proba a finais do mes de maio na que se poderán recuperar as avaliacións suspensas antes da final. No caso das recuperacións, a nota do exame multiplicarase por 0,2 e o resultado será o que se considerará para o cálculo da nota final. De darse o caso de que, calculada deste xeito, a media final sexa inferior a 5 pero o(s) exame(s) de recuperación estean aprobados, constará un 5 na final.

Se tras esa proba a/o alumna/o non supera o curso, disporá dunha nova proba extraordinaria a finais de xuño, na que se deberá examinar de toda a materia do curso.

LIBROS DE LECTURA OBRIGATORIA

Os libros de lectura obrigatoria para 4º ESO no presente curso académico serán os seguintes:

1ª AVALIACIÓN: *Leyendas* (selección), de Gustavo Adolfo Bécquer

Selección de poemas e outros textos facilitados pola profesora.

2ª AVALIACIÓN: Elixirase unha novela do Realismo entre varios títulos facilitados pola profesora (*Marianela, Misericordia, Doña Perfecta...*)

Selección de poemas e outros textos facilitados pola profesora.

3ª AVALIACIÓN: *Bodas de sangre*, de Federico García Lorca.

Selección de poemas e outros textos facilitados pola profesora.

Ademais das lecturas obrigatorias, os alumnos terán a posibilidade de ler e facer un traballo voluntario sobre algún outro libro dunha lista que a profesora publicará no entorno E-dixgal.

L.CASTELLANA Y LITERATURA DE 2º DE BACHILLERATO

DOCENTE: Ángela Chantretero Poceiro

CONTENIDOS

Bloque 1: La realidad lingüística de España.

UNIDAD 1. Las lenguas de España

Origen y desarrollo de las lenguas de España. Las lenguas y dialectos de España en la actualidad. El español en el mundo.

Bloque 2: El estudio de la lengua.

UNIDAD 2. El sistema de la lengua.

El estudio de la lengua. El nivel fónico. El nivel léxico-semántico. El texto.

UNIDAD 3. El nivel morfológico.

El monema y sus tipos. Formación de palabras. Las clases de palabras.

UNIDAD 4. El nivel sintáctico I

El sintagma y sus tipos. La oración simple. La oración compuesta.

UNIDAD 5. El nivel sintáctico II

La subordinación adjetiva o de relativo. La subordinación adverbial. Construcciones con formas no personales.

Bloque III: Variedad de discursos y tratamiento de la información.

UNIDAD 6. Los textos científicos, técnicos y jurídicos.

Los textos científico-técnicos. Los textos jurídico-administrativos.

UNIDAD 7. Los textos de opinión e información.

El lenguaje en los textos humanísticos. El texto periodístico. El lenguaje de la publicidad.

UNIDAD 8. Los textos literarios.

El uso literario de la lengua. Características generales del texto literario.

BLOQUE IV: La literatura.

UNIDAD 9. La literatura de principios del siglo XX.

El siglo XX hasta la 2ª G.M. El Modernismo. La Generación del 98. El teatro español a comienzos del siglo XX. El ensayo a comienzos del siglo XX.

UNIDAD 10. Novecentismo y Vanguardias.

El periodo de entreguerras. El Novecentismo o la Generación del 14. Las Vanguardias.

UNIDAD 11. La Generación del 27

Contexto vital de la Generación del 27. La Generación del 27: nómina de poetas. Las Sinsombrero. La prosa y el teatro de la Generación del 27.

UNIDAD 12. La literatura de los años 40 y 50

Marco histórico y cultural. La poesía. La novela. El teatro de los años 40 y 50.

UNIDAD 13. La literatura española desde 1960

Marco histórico cultural. La poesía desde 1960. La novela desde 1960. El teatro desde 1960.

UNIDAD 14. La literatura hispanoamericana del siglo XX.

Marco histórico y cultural. La narrativa hispanoamericana del siglo XX. La poesía hispanoamericana del siglo XX.

TEMPORALIZACIÓN

La distribución temporal inicialmente prevista para el desarrollo de las 14 unidades en que se ha organizado el curso, de acuerdo a los materiales didácticos utilizados y a la carga lectiva asignada (3 horas semanales), es la siguiente:

- Primera evaluación: unidades 1 a 5
- Segunda evaluación: unidades 6 a 10
- Tercera evaluación: unidades 11 a 14.

Esta temporalización tendrá en cuenta y estará sujeta a las necesidades pedagógicas de los alumnos.

GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN PARA SUPERAR LA MATERIA

- o Conocer y usar correctamente unas normas ortográficas del castellano.

- o Elaborar y analizar textos orales y escritos de diferentes clases (tipología textual) con presentación y estructura interna adecuadas, en los que se expresen con claridad y propiedad tema, ideas principales y secundarias, así como la reflexión o crítica personal que demuestre la madurez intelectual del alumno.

- o Conocer el léxico castellano: formación interna de las palabras y los fenómenos relacionados con el significado.

- o Conocer unas distintas categorías gramaticales y sus características.

- o Analizar correctamente todo tipo de frases y oraciones (simples y compuestas) y reconocer unas funciones oracionales primarias y secundarias.

- o Conocer los distintos movimientos literarios, con sus entornos históricos, en todos los géneros literarios, características, tema y estilo, principales autores y obras más representativas, desde comienzos del siglo XX hasta el momento actual, tanto en España como en Hispanoamérica.

- o Conocer especialmente los autores y libros de lectura obligatoria: época, movimiento literario, características del mismo, género literario, temas, estructuras internas y rasgos de estilo, así como la intención del autor y el mensaje de su obra.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- o Caracterizar diferentes textos orales y escritos, pertenecientes a ámbitos de uso diversos, en relación con los factores de la situación comunicativa, poniendo de relieve los rasgos más significativos del género al que pertenecen, analizando los rasgos de su registro y valorando su adecuación al contexto.

- o Identificar el tema y la estructura de textos orales y escritos pertenecientes a diferentes ámbitos de uso, con especial atención a los expositivos y argumentativos de los ámbitos periodístico y académico, y resumirlos de modo que recojan unas ideas que los articulan.

- o Realizar composiciones orales relacionadas con algún contenido del currículo y un tema de actualidad, siguiendo un esquema preparado previamente, usando recursos audiovisuales y de las tecnologías de la información y la comunicación, como carteles, infografías...exponiendo, en su caso, las diversas opiniones que se sostienen y evaluando los diferentes argumentos que se aducen.
- o Componer textos expositivos y argumentativos sobre temas lingüísticos y literarios relacionados con la actualidad social y cultural, utilizando procedimientos de documentación y tratamiento de la información.
- o Interpretar el contenido de obras literarias breves y fragmentos significativos de distintas épocas literarias utilizando los conocimientos sobre unas formas literarias (géneros, figuras y tropos más usuales, versificación) y los distintos periodos, movimientos y autores.
- o Realizar trabajos críticos sobre la lectura de obras significativas de distintas épocas y movimientos, interpretándolas en relación con su contexto histórico y literario, obteniendo la información bibliográfica necesaria y efectuando la valoración personal.
- o Utilizar sistemáticamente los conocimientos sobre la lengua y su uso en la comprensión y el análisis de textos de distintos ámbitos sociales y en la composición y la revisión de los propios, empleando la terminología adecuada.
- o Conocer las causas históricas de la existencia de las distintas lenguas de España y sus grandes variedades dialectales, reconociendo y describiendo sus rasgos en manifestaciones orales y escritas.
- o Conocer las características generales del español de América y algunas de sus variedades, así como las coincidencias y diferencias de la norma en diferentes manifestaciones orales y escritas, literarias y de los medios de comunicación.

La evaluación se llevará a cabo de forma continua a lo largo de todo el proceso educativo, mediante la OBSERVACIÓN diaria de las tareas (grado de consecución, limpieza, rigor, participación, interés demostrado hacia la materia...) y la realización de PRUEBAS ESPECÍFICAS.

Se tendrá en cuenta el respeto a las normas de convivencia.

NORMAS Y CRITERIOS GENERALES DE EVALUACIÓN

- No es necesario responder a las preguntas siguiendo el orden numérico, pero deberá quedar claro cuál es el ejercicio que se está haciendo y no intercalar respuestas de otros ejercicios.
- Es obligatorio escribir con bolígrafo azul o negro.
- No se admitirán exámenes hechos a lápiz.
- Se considerará aprobado/a todo aquel alumno/a que tenga un 5 o una nota superior al 5 una vez que se hayan sumado las valoraciones de todos los parámetros.
- En las pruebas correspondientes a exámenes finales figurará la puntuación que se le va a dar a cada pregunta. Si un examen, ficha, trabajo...fueran copiados o se utilizaran “chuletas”, automáticamente tendrán un 0 en dicha actividad. Si el profesor/a tiene fundadas sospechas de que un alumno/a copió en una prueba escrita, este podrá solicitarle a alumno/a que repita dicha prueba. La calificación válida será la de la última de las pruebas.
- Queda terminantemente prohibido acudir con el móvil al examen. Ni siquiera apagado. El no cumplimiento de esta norma conlleva la no superación del examen.
- En Bachillerato, las faltas de asistencia injustificadas a clase o por estudiar para otro examen influirán en la valoración de la materia. Una falta “injustificada” en un examen (se entiende por justificada aquella en la que el alumno/a aporta un justificante médico) supondrá la NO repetición del mismo.

INSTRUMENTOS DE CALIFICACIÓN

En la calificación GLOBAL de cada evaluación, se tendrán en cuenta los siguientes elementos:

- o Se realizará, al menos, una prueba o examen a lo largo de cada trimestre.
- o El profesor/a determinará la necesidad o beneficio de realizar exámenes de recuperación. En todo caso, tras la 3ª evaluación, los alumnos con evaluaciones suspensas tendrán derecho a una prueba final de recuperación.
- o Para aprobar la materia, será imprescindible que las partes de LENGUA y de LITERATURA estén compensadas.
- o En Bachillerato, es el 40% del valor del examen (en esa parte si se dividiese en teoría y práctica), no pudiendo dejar sin responder en los exámenes las cuestiones referidas tanto a lengua como a literatura.
- o En cualquier momento puede optarse por realizar exámenes orales, informando siempre al alumno/a con antelación necesaria.
- o Tanto para la nota global de cada evaluación como para la nota del examen de recuperación de mayo, se tendrá en cuenta el trabajo diario llevado a cabo por el alumno, y la realización de la pruebas o trabajos.
- o En el examen de recuperación de junio sólo contará la nota obtenida en la prueba.
- o Todo alumno/a que tenga suspensas dos evaluaciones realizará una prueba de recuperación en mayo en que entre toda la materia. Todo alumno/a que solo suspenda una evaluación a final de curso, con 4 o más puntos, aprobará la asignatura. Si tiene menos, se examinará de toda la materia igualmente.
- o Cada falta de ortografía penalizará 0,2 puntos hasta un máximo de 2 puntos. Falta de limpieza, orden o mala presentación: hasta 0,5 puntos.
- o Se valorará, para la calificación global:
  - 80% Examen (se exigirá pasar una nota de corte de 3.5 sobre 10) y prueba de lectura.
  - 20% Pruebas orales de exposición.

CONCRECIONES PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAJE EVALUABLE

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
Bloque1.Comunicación oral: escuchar y hablar.				
H	B1.1. Comunicación oral no espontánea en los ámbitos educativo, periodístico, profesional y empresarial. Su caracterización.	B1.1. Escuchar de forma activa y analizar textos orales argumentativos y expositivos procedentes de los ámbitos educativo, periodístico, profesional y empresarial, identificando los trazos propios de su género, relacionando los aspectos formales del texto con la	LCL2B1.1.1.Reconoce las formas de organización del contenido en una argumentación oral, analizando los recursos verbales y no verbales empleados por el emisor y valorándolos en función de los elementos de la situación comunicativa.	CCL

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
		Intención comunicativa del emisor y con el resto de los factores de la situación comunicativa.	LCL2B1.1.2. Analiza los recursos verbales y no verbales presentes en textos orales argumentativos y expositivos procedentes de los ámbitos educativo, periodístico, profesional y empresarial, relacionando los aspectos formales y expresivos con la intención del emisor, el género textual y el resto de los elementos de la situación comunicativa.	CCL
D E g	B1.1. Comunicación oral no espontánea en los ámbitos educativo, periodístico, profesional y empresarial. Su caracterización.	B1.2. Sintetizar el contenido de textos expositivos y argumentativos orales del ámbito educativo (conferencias y mesas redondas), diferenciando la información relevante y accesoria, y utilizando la escucha activa como un medio de adquisición de conocimientos.	LCL2B1.2.1. Sintetiza por escrito el contenido de textos orales argumentativos y expositivos procedentes de los ámbitos educativo, periodístico, profesional o empresarial, discriminando la información relevante.	CAA
D E g	B1.2. Comprensión y producción de textos orales procedentes de los medios de comunicación social: géneros informativos y de opinión. Publicidad.	B1.3. Extraer información de textos orales y publicitarios procedentes de los medios de comunicación social, reconociendo la intención comunicativa, el tema, la estructura y el contenido, identificando los trazos propios del género.	LCL2B1.3.1. Interpreta diversos anuncios sonoros y audiovisuales, identificando la información y la persuasión, reconociendo los elementos que utiliza el emisor para seducir al receptor, valorando críticamente su forma y su	CSC

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
		Periodístico y los recursos verbales y no verbales utilizados, y valorando de forma crítica su forma y su contenido.	contenido, y rechazando las ideas discriminatorias.	
A B c d e g h m	B1.3. Presentación oral: planificación, documentación, evaluación y mejora.	B1.4. Realizar una presentación educativa oral sobre un tema controvertido, contraponiendo puntos de vista enfrentados, defendiendo una opinión personal con argumentos convincentes y utilizando las tecnologías de la información y de la comunicación para su realización, evaluación y mejora.	LCL2B1.4.1. Planifica, realiza y evalúa presentaciones educativas orales de forma individual o en grupo sobre un tema polémico de carácter educativo o de actualidad social, científica o cultural, analizando posturas enfrentadas y defendiendo una opinión propia mediante argumentos convincentes.	CCLCSC
			LCL2B1.4.2. Compila información y apoyos audiovisuales o gráficos, consultando fuentes de información diversa y utilizando correctamente los procedimientos de cita.	CD
			LCL2B1.4.3. Clasifica y estructura la información obtenida, elaborando un guión de la presentación.	CMCCT
			LCL2B1.4.4. Se expresa oralmente con claridad, precisión y corrección, ajustando su actuación	CCL

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
			verbal y no verbal a las condiciones de la situación comunicativa, y utilizando los recursos expresivos propios del registro formal.	
			LCL2B1.4.5. Evalúa sus presentaciones orales y las de sus compañeros/as, detectando las dificultades estructurales y expresivas, y diseñando estrategias para mejorar sus prácticas orales y progresar en el aprendizaje autónomo.	CAA
Bloque 2. Comunicación escrita: leer y escribir				
H I	B2.1. Comunicación escrita en los ámbitos educativo, periodístico, profesional y empresarial: elementos; géneros textuales. B2.2. Análisis y comentario de textos escritos del ámbito educativo.	B2.1. Comprender y producir textos expositivos y argumentativos propios de los ámbitos educativo, periodístico, profesional o empresarial, identificando la intención comunicativa del emisor, resumiendo su contenido, diferenciando la idea principal y explicando el modo de organización.	LCL2B2.1.1. Comprende el sentido global de textos escritos de carácter expositivo y argumentativo propios de los ámbitos educativo, profesional o empresarial, identificando la intención comunicativa del emisor y su idea principal.	CCL
			LCL2B2.1.2. Sintetiza textos de carácter expositivo y argumentativo propios de los ámbitos educativo, periodístico, profesional o empresarial, diferenciando las ideas principales y las	CAA

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
			secundarias.	
			LCL2B2.1.3. Analiza la estructura de textos expositivos y argumentativos procedentes de los ámbitos educativo, periodístico, profesional o empresarial, identificando los tipos de conectores y organizadores de la información textual.	CCL
			LCL2B2.1.4. Produce textos expositivos y argumentativos propios usando el registro adecuado a la intención comunicativa, organizando los enunciados en secuencias lineales cohesionadas y respetando las normas ortográficas y gramaticales, y revisa su producción escrita para mejorarla.	CCL
B hl	B2.3. Planificación, realización, revisión y mejora de textos escritos de diferentes ámbitos sociales y educativos.	B2.2. Escribir textos expositivos y argumentativos propios del ámbito educativo con rigor, claridad y corrección, empleando argumentos adecuados y convincentes, y ajustando la expresión a la intención comunicativa y al resto de las condiciones de la	LCL2B2.2.1. Desenvuelve por escrito un tema del currículo con rigor, claridad y corrección ortográfica y gramatical, aplicando los conocimientos gramaticales y pragmáticos, para mejorar la expresión escrita.	CCL
			LCL2B2.2.2. En sus	CCL

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
		situación comunicativa.	<p>Producciones escritas ajusta su expresión a las condiciones de la situación comunicativa (tema, ámbito discursivo, tipo de destinatario, género textual, etc), empleando los recursos expresivos propios del registro formal y evitando el uso de coloquialismos.</p>	
			LCL2B2.2.3. Evalúa sus propias producciones escritas y las de sus compañeros/as, reconociendo las dificultades estructurales y expresivas, recurriendo a obras de consulta tanto impresas como digitales para su corrección, y diseñando estrategias para mejorar su redacción y avanzar en el aprendizaje autónomo.	CAA
B eh	B2.3. Planificación, realización, revisión y mejora de textos escritos de diferentes ámbitos sociales y educativos.	B2.3. Realizar trabajos educativos individuales o en grupo sobre temas polémicos del currículo o de la actualidad social, científica o cultural, planificando su realización, contrastando opiniones enfrentadas, defendiendo una opinión personal y	LCL2B2.3.1. Realiza trabajos educativos individuales y en grupo sobre un tema controvertido del currículo o de la actualidad social, cultural o científica, planificando su realización, fijando sus propios objetivos, contrastando posturas enfrentadas, y organizando	CSIEE

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
		utilizando las tecnologías de la información y de la comunicación para su realización, evaluación y mejora.	y defendiendo una opinión propia mediante distintos tipos de argumentos.	
			LCL2B2.3.2. Utiliza las tecnologías de la información y de la comunicación para documentarse, consultando fuentes diversas, evaluando, contrastando, seleccionando y organizando la información relevante mediante fichas-resumen.	CD
			LCL2B2.3.3. Respeta las normas de presentación de trabajos escritos: organización en epígrafes, procedimientos de cita, notas a pie de página, bibliografía...	CCL
B E G h	B2.1. Comunicación escrita en los ámbitos educativo, periodístico, profesional y empresarial: elementos, géneros textuales. B2.2. Análisis y comentario de textos escritos del ámbito educativo.	B2.4. Analizar textos escritos argumentativos y expositivos propios de los ámbitos educativo, periodístico, profesional o empresarial, identificando sus trazos formales característicos y relacionando sus características expresivas con la intención comunicativa y con el resto de los elementos de la	LCL2B2.4.1. Describe los trazos morfosintácticos, léxico-semánticos y pragmático-textuales presentes en un texto expositivo o argumentativo procedente de los ámbitos educativo, periodístico, profesional o empresarial, utilizando la terminología gramatical adecuada y poniendo de manifiesto su	CCL

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
		situación comunicativa.	relación con la intención comunicativa del emisor y con los trazos propios del género textual.	
			LCL2B2.4.2. Reconoce, describe y utiliza los recursos gramaticales (substitución pronominal, uso reiterado de determinadas estructuras sintácticas, correlación temporal, etc.) y léxico-semánticos (sustitución por sinónimos, hipónimos e hiperónimos, reiteraciones léxicas, etc.) que proporcionan cohesión a los textos escritos.	CCL
			LCL2B2.4.3. Reconoce y explica los procedimientos de cita (estilo directo, indirecto o indirecto libre, y cita encubierta) presentes en textos expositivos y argumentativos, así como su función en el texto.	CCL
	Bloque3. Conocimiento de la lengua			
De	B3.1. Análisis y explicación del léxico castellano en los procedimientos de	B3.1. Reconocer y explicar el proceso de formación de las palabras en español, aplicando los conocimientos	LCL2B3.1.1.Explica los procedimientos de formación de las palabras diferenciando entre raíz y	CCL

Lengua Castellana y Literatura II.2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
	formación.	adquiridos para la mejora, la comprensión y el enriquecimiento del vocabulario activo.	afijos, y explicando su significado.	
			LCL2B3.1.2. Reconoce y explica la procedencia grecolatina de gran parte del léxico español y valora su conocimiento para la deducción del significado de palabras desconocidas.	CAA
E	<p>B3.2. Sustantivo: caracterización morfológica, sintáctica y semántica.</p> <p>B3.3. Adjetivo: Caracterización morfológica, sintáctica y semántica.</p> <p>B3.4. Verbo: flexión verbal; perífrasis verbales.</p> <p>B3.5. Pronombre: tipología y valores gramaticales.</p> <p>B3.6. Determinantes: tipología y usos.</p> <p>B3.7. Reconocimiento de todas las diferencias entre pronombres y determinantes: relaciones gramaticales.</p> <p>B3.8. Adverbio : tipología y valores gramaticales.</p> <p>B3.9. Preposiciones ,conjunciones e interjecciones : tipología y valores gramaticales.</p>	B3.2. Reconocer e identificar los trazos característicos de las categorías gramaticales, y explicar sus usos y valores en los textos.	<p>LCL2B3.2.1. Identifica y explica sus usos y los valores de las categorías gramaticales, en relación con la intención comunicativa del emisor, con la tipología textual seleccionada y con otros componentes de la situación comunicativa (audiencia y contexto).</p> <p>LCL2B3.2.2. Selecciona el léxico y la terminología adecuados en contextos comunicativos que exigen un uso formal y especializado de la lengua, evitando el uso de coloquialismos, imprecisiones o expresiones cliché.</p>	<p>CCL</p> <p>CSC</p>

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
De	B3.10. Observación, reflexión e explicación del significado de las palabras. Denotación y connotación.	B3.3. Identificar y explicar los niveles de significado de las palabras o expresiones en función de la intención comunicativa del discurso oral o escrito en que aparecen.	LCL2B3.3.1. Explica con propiedad el significado de palabras o expresiones, diferenciando o su uso denotativo y connotativo, y relacionándolo con la intención comunicativa del emisor.	CCL
			LCL2B3.3.2. Reconoce, analiza e interpreta las relaciones semánticas entre las palabras (sinonimia, antonimia, hiperonimia, polisemia y homonimia) como procedimiento de cohesión textual.	CCL
De	B3.11. Observación, reflexión y explicación de las estructuras sintácticas simples y complejas. Conexiones lógicas y semánticas en los textos.	B3.4. Observar, reflexionar y explicar las estructuras sintácticas de un texto, señalando las conexiones lógicas y semánticas que se establecen entre ellas.	LCL2B3.4.1. Reconoce las estructuras sintácticas y explica la relación funcional y de significado que establecen con el verbo de la oración principal, empleando la terminología adecuada.	CCL
De	B3.11. Observación, reflexión y explicación de las estructuras sintácticas simples y complejas. Conexiones lógicas y semánticas en los textos. B3.12. Observación, reflexión y explicación de las formas de organización textual de	B3.5. Aplicar los conocimientos sobre estructuras sintácticas de los enunciados para la realización, la autoevaluación y la mejora de textos orales y escritos, tomando conciencia de la importancia del conocimiento gramatical para el uso correcto de la	LCL2B3.5.1. Enriquece sus textos orales y escritos incorporando estructuras sintácticas variadas y aplicando los conocimientos adquiridos para la revisión y su mejora.	CCL
			LCL2B3.5.2. Aplica los	CSIEE

Lengua Castellana y Literatura II.2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
	Textos procedentes de diferentes ámbitos. Intertextualidad.	lengua.	conocimientos adquiridos sobre las estructuras sintácticas de los enunciados para la realización, autoevaluación y mejora de los propios textos orales y escritos, tomando conciencia de la importancia del conocimiento gramatical para el uso correcto de la lengua.	
D E m	B3.13. Identificación y uso de los recursos expresivos que marcan la objetividad y la subjetividad.	B3.6. Aplicar los conocimientos del funcionamiento de la lengua a la comprensión, el análisis y al comentario de textos de distinto tipo, procedentes del ámbito educativo, periodístico, profesional y empresarial, relacionando los usos lingüísticos (marcas de objetividad y subjetividad, referencias deícticas temporales, espaciales y personajes, y procedimientos de cita) con la intención comunicativa del emisor y del resto de los elementos de la situación comunicativa.	LCL2B3.6.1. Reconoce, analiza y explica las características lingüísticas y los recursos expresivos de textos procedentes de los ámbitos educativo, periodístico, profesional y empresarial, relacionando sus usos lingüísticos con la intención comunicativa del emisor y del resto de los elementos de la situación comunicativa, y utilizando el análisis para ahondar en la comprensión del texto.	CCL
	B3.14. Observación, reflexión y explicación de la deixis temporal, espacial y personal.		LCL2B3.6.2. Aplica los conocimientos sobre el funcionamiento de la lengua a la comprensión, al análisis y al comentario de textos de distinto tipo procedentes de los ámbitos educativo,	CSIEE

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
			periodístico, profesional y empresarial, relacionando sus usos lingüísticos (marcas de objetividad y subjetividad; referencias deícticas temporales, espaciales y personales, y procedimientos de cita) con la intención comunicativa del emisor y el resto de los elementos de la situación comunicativa.	
			LCL2B3.6.3. Reconoce y explica los procedimientos de inclusión del emisor y del receptor en el texto.	CCL
			LCL2B3.6.4. Reconoce y explica las referencias deícticas, temporales, espaciales y personales en los textos.	CCL
			LCL2B3.6.5. Reconoce, explica y utiliza los procedimientos de cita.	CCL
			LCL2B3.6.6. Revisa textos escritos propios y ajenos, reconociendo y explicando sus incorrecciones (concordancias, régimen verbal, ambigüedades sintácticas, coloquialismos,	CAA

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
			etc.), con criterios gramaticales y terminología apropiada, con obxecto de mejorar la expresión escrita y avanzar en el aprendizaje autónomo.	
E	<p>B3.12. Observación, reflexión y explicación de las formas de organización textual de textos procedentes de diferentes ámbitos. Intertextualidad.</p> <p>B3.13. Identificación y uso de los recursos expresivos que marcan la objetividad y la subjetividad.</p> <p>B3.14. Observación, reflexión y explicación de la deixis temporal, especial y personal.</p>	B3.7. Explicar la forma de organización interna de los textos expositivos y argumentativos.	LCL2B3.7.1. Reconoce, explica y utiliza en textos propios y ajenos las formas de estructurar los textos expositivos y argumentativos.	CCL
B D e	B3.12. Observación, reflexión y explicación de las formas de organización textual de textos procedentes de diferentes ámbitos. Intertextualidad.	B3.8. Reflexionar sobre la relación entre los procesos de producción y recepción de un texto, reconociendo la importancia que para su comprensión tienen los conocimientos previos que se poseen a partir de lecturas anteriores que se relacionan con él.	LCL2B3.8.1. Expresa sus experiencias de lectura de obras de diferente tipo, género, etc., y sus experiencias personales en relación con el nuevo texto, para llegar a una mejor comprensión e interpretación de este.	CCL
A e	B3.15. Conocimiento y explicación del español actual. El español en la red.	B3.9. Conocer la situación del español en el mundo, sus orígenes históricos y sus	LCL2B3.9.1. Conoce la situación actual de la lengua española en el mundo	CSC

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
h	Situación del español en el mundo. El español de América.	trazos característicos, y valora sus variantes.	diferenciando su uso específico de la lengua en el ámbito digital. LCL2B3.9.2. Conoce los orígenes históricos del español en América y sus principales áreas geográficas, reconociendo en un texto oral o escrito algunos de sus rasgos característicos y valorando sus variantes. .	CSC
l l	B3.16.Participación en proyectos(elaboración de materiales multimedia, folletos, carteles, reseñas sobre libros y películas, etc.) en los que se utilicen varias lenguas, tanto curriculares como otras presente en el centro docente, y relacionados con los elementos transversales, evitando estereotipos lingüísticos o culturales.	B3.10. Participar en proyectos (elaboración de materiales multimedia, folletos, carteles, reseñas sobre libros y películas, etc.) en los que se utilicen varias lenguas, tanto curriculares como otras presentes en el centro de ce, y relacionados con los elementos transversales, evitando estereotipos lingüísticos o culturales.	LCL2B3.10.1. Participa en proyectos (elaboración de materiales multimedia, folletos, carteles, reseñas sobre libros y películas, obras de teatro, etc.) en los que se utilizan varias lenguas y relacionados con los elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos o culturales, y valora las competencias que posee como persona plurilingüe.	CCLCAA
G h	B3.17.Identificación y progresiva utilización de los conocimientos sobre las lenguas para desarrollar una competencia comunicativa integrada.	B3.11.Reflexionar sobre el sistema y las normas de uso de las lenguas, mediante la comparación y la transformación de textos, enunciados y palabras, y utilizar estos conocimientos	LCL2B3.11.1 .Utiliza los conocimientos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional y de la palabra desarrollados en el curso en una de las lenguas, para mejorar la comprensión	CAA

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
		para solucionar problemas de comprensión y para la producción de textos.	Y la producción de los textos trabajados en cualquiera de las otras.	
Bloque4. Educación literaria				
D H i	B4.1. Estudio cronológico de las obras más representativas de la literatura en español del siglo XX hasta nuestros días.	B4.1. Conocer los aspectos temáticos y formales de los principales movimientos literarios del siglo XX hasta nuestros días, así como los autores y obras más significativos.	LCL2B4.1.1. Desarrollar por escrito, con coherencia y corrección las características temáticas y formales de los principales movimientos del siglo XX hasta nuestros días, mencionando los autores y obras más representativas.	CCEC
D H l c	B4.2. Análisis de fragmentos u obras significativas del siglo XX hasta nuestros días.	B4.2. Leer y analizar textos literarios representativos de la historia de la literatura del siglo XX hasta nuestros días, identificando las características formales, en relación con el contexto, el movimiento, el género al que pertenece y a la obra del autor o autora, y constatando la evolución histórica de temas y formas.	LCL2B4.2.1. Analizar fragmentos literarios o, de ser el caso, de obras completas del siglo XX hasta nuestros días, relacionando el contenido y las formas de expresión con la trayectoria y el estilo de su autor o autora, su género y el movimiento literario al que pertenece.	CCEC
			LCL2B4.2.2. Compara textos de diferentes épocas, y describe la evolución de temas y formas.	CCEC
D h	B4.3. Interpretación crítica de fragmentos u obras	B4.3. Interpretar de forma crítica fragmentos u obras de la	LCL2B4.3.1. Interpreta de forma crítica fragmentos u obras	CSC

Lengua Castellana y Literatura II. 2º de Bachillerato				
Objetivos	Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje	Competencias clave
I m	significativos del siglo XX hasta nuestros días. Reflexión y superación de estereotipos de género, clase, creencias, etc.	literatura del siglo XX hasta nuestros días, reconociendo las ideas que manifiestan la relación de la obra con su contexto histórico, artístico y cultural.	completas significativos de la literatura del siglo XX hasta nuestros días, reconociendo las ideas que manifiestan en la relación de la obra con su context histórico, artístico y cultural.	
G	B4.4. Planificación y elaboración de trabajos educativos escritos o presentaciones sobre temas, obras o autores de la literatura del siglo XX hasta nuestros días.	B4.4. Elaborar por escrito un tema de la historia de la literatura del siglo XX hasta nuestros días, exponiendo las ideas con rigor, claridad y coherencia, aportando una visión personal.	LCL2B4.4.1. Elabora por escrito un tema de la historia de la literatura del siglo XX hasta nuestros días, exponiendo las ideas con rigor, claridad, coherencia y corrección, aportando una visión personal.	CCL

LECTURAS OBLIGATORIAS

Romancero gitano – Federico García Lorca

La Fundación – Antonio Buero Vallejo.

El lector de Julio Verne – Almudena Grandes

Crónica de una muerte anunciada – Gabriel García Márquez

PROGRAMACIÓN DE ORATORIA – 2º BACHILLERATO

Docente: Mª Fernanda Posada Darriba

INTRODUCCIÓN

A arte de falar en público conseguiu en moitas ocasións transformar sociedades e persoas. A nosa é a época histórica que máis recorre á oratoria, pois é a que dispón de máis oportunidades e medios para conseguir transformacións e melloras. Nunca coma hoxe houbo tantas situacións e tantos contextos en que calquera persoa poida ou deba actuar como oradora, e nunca coma hoxe as mensaxes persuasivas chegaron con tanta insistencia a unha audiencia masiva. Pola contra, xamais a oratoria estivo tan pouco presente como disciplina e materia de estudo na vida académica. Esta materia pretende contribuír a equilibrar tal situación.

Empregar a palabra perante o público é unha habilidade cada vez máis necesaria. A participación democrática activa, o desenvolvemento persoal e o exercicio de calquera profesión pasan hoxe en día polo satisfactorio desempeño en situacións variadísimas nas que a oratoria resulta extraordinariamente útil: debates, participacións en órganos de goberno, defensas de teses ou de proxectos, mesas redondas, breves discursos, relatorios, discursos comerciais, presentacións de ideas, etc. Todas estas situacións ampliaron o seu alcance grazas a internet e aos medios de comunicación: a oratoria xa non está limitada a determinadas responsabilidades ou profesións, senón que calquera persoa pode comunicarse oralmente ante unha audiencia global só cunha conexión á rede. Xa que logo, necesitamos aprender a falar en público para participarmos na mellora colectiva e democrática da realidade, para configurarmos a nosa traxectoria académica e profesional, e para fortalecermos unha imaxe positiva ante nós mesmos/as e ante as demais persoas.

A oratoria, a arte de falar, é inseparable da retórica, a arte de persuadir. Oratoria e retórica presidiron durante séculos a estrutura educativa occidental e constituíronse como disciplinas cunha decidida vocación práctica: influír nas demais persoas mediante o emprego da palabra. É por iso que esta materia contribúe a desenvolver destrezas vinculadas coas competencias clave, das que aquí destacaremos tres: a comunicación lingüística, xa que permite unha extraordinaria mellora das destrezas comunicativas,

sobre todo das de carácter oral; as competencias sociais e cívicas, pois a oratoria carece de sentido se non é para participar de xeito eficaz e construtivo na vida social.

CONTRIBUCIÓN DA MATERIA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
Bloque 1. A técnica vocal			
e)	<ul style="list-style-type: none"> • Memorización do discurso. Regras mnemotécnicas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver estratexias mnemotécnicas do discurso a partir de secuencias pequenas ata dar co texto completo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolve estratexias propias para memorizer un texto.
e)	<ul style="list-style-type: none"> • Interiorización do discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> • Memorizar o discurso deixando espazo para a improvisación e a espontaneidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Presenta un texto aprendido sen perder a improvisación e a espontaneidade.
a) b) e) n)	<ul style="list-style-type: none"> • Dicción: pronuncia, volume, ritmo, ton, modulación, intensidade, pausas e silencios. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pronunciar con corrección, claridade e expresividade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pronuncia con corrección e claridade un texto de creación propia. • Emprega con especial coidado o ritmo de elocución natural de xeito que permita seguir a exposición con facilidade. • Emprega as pausas, os silencios e os cambios de ton e de ritmo de maneira significativa, para potenciar o poder expresivo do seu discurso.
a) b) e) n)	<ul style="list-style-type: none"> • Kinésica: comunicación corporal. Tics. • Proxémica: espazo escénico. • Naturalidade fronte a artificiosidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Empregar a linguaxe corporal e a presenza escénica como códigos comunicativos para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega nunha exposición a mirada, a posición do corpo e a xestualidade de maneira natural, eliminando progresivamente pequenos vicios e tics inadecuados. • Ocupa o espazo con naturalidade e personalidade, evitando o artificio.
Bloque 2. A mensaxe			
e)	<ul style="list-style-type: none"> • Concreción dunha mensaxe persuasiva. Trazos da mensaxe persuasiva: claridade e brevidade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar unha mensaxe breve e clara que funcione como núcleo do discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> • Condensan unha frase breve e clara unha mensaxe persuasiva.
a) b) e)	<ul style="list-style-type: none"> • Oratoria para a participación active na democracia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar textos para intervir en ámbitos de participación social, reais ou simulados, con respecto polas normas de convivencia e procurando a resolución pacífica dos conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Presenta proxectos, achegas, opinións ou refutacións en ámbitos orais diversos reais ou ficticios. • Elabora discursos para a defensa lexítima de dereitos establecidos.
a) b)	<ul style="list-style-type: none"> • Textualización do discurso. • Coherencia e cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> • Redactar o discurso con corrección lingüística, creatividade e eficacia persuasiva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Redacta o discurso con coherencia, cohesión e corrección lingüística.

e) n)	<ul style="list-style-type: none"> • Corrección lingüística. • Figuras retóricas: metáfora, paralelismo, antítese, interrogación retórica, etc. 		<ul style="list-style-type: none"> • Emprega recursos retóricos básicos de maneira orixinal e ao servizo da eficacia persuasiva.
b) e) n)	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptación do discurso ao contexto. • Estratexias para captar a atención e a benevolencia da audiencia. • Adaptación do discurso ao modelo textual ou xénero elixido. • Adaptación na o tempo e á canle de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptar a creación e o deseño do discurso ás características do context comunicativo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emprega nun texto estratexias comunicativas para captar a atención e a benevolencia da audiencia. • Planifica o discurso tendo en conta as características do modelo ou xénero elixido. • Deseña o discurso tendo en conta o tempo e a canle de comunicación de que dispón.
e)	<ul style="list-style-type: none"> • Documentación e investigación. Alfabetización mediática. • Tipos de fontes documentais. Criterios de selección. • Estratexias de procura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar e manexar fontes documentais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica as fontes das que pode obter información. • Selecciona as fontes documentais máis acaídas e as súas propias vivencias para extraer contidos e ideas variadas relacionadas co tema do discurso.
b) e)	<ul style="list-style-type: none"> • Xestión da información. 	<ul style="list-style-type: none"> • Obter e organizar a información para afondar no coñecemento do tema do discurso ,mediante a 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza de xeito critic a información atopada e avalía a súa idoneidade para o obxectivo do seu discurso.

		Documentación e a investigación.	<ul style="list-style-type: none"> Organiza os datos para o seu tratamento facendo uso das técnicas de traballo intelectual.
a) b) e)	<ul style="list-style-type: none"> Selección das ideas. Tipos de contidos: contidos lóxicos (datos, teorías, citas, etc.) e os emocionais (anécdotas, imaxes, vídeos, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> Seleccionar as ideas máis adecuadas e organizalas nunha estrutura ordenada e eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> Selecciona as ideas combinando equilibradamente os contidos lóxicos cos emocionais, para construír unha proposta persoal e orixinal.
b) e)	<ul style="list-style-type: none"> Recursos argumentativos :premisas, teses e siloxismos. 	<ul style="list-style-type: none"> Empregar recursos propios da argumentación. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega con propiedade os recursos propios da argumentación.
b) e)	<ul style="list-style-type: none"> Estrutura do discurso: introdución, desenvolvemento e conclusión. Disposición das ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> Organizar as ideas nunha estrutura ordenada e eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> Organiza os contidos nunha estrutura clara e eficaz,na que se observa unha introdución, unha conclusión e un desenvolvemento coherente do corpo do discurso.

Bloque 3. A Personalidade

b) e)	<ul style="list-style-type: none"> Xestión emocional para falar en público (entusiasmo ,confianza e seguridade). 	<ul style="list-style-type: none"> Potenciar as emocións positivas na exposición perante o público. 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza unha exposición na que procura manifestar confianza, seguridade e serenidade para gozar da oportunidade de presentar o seu discurso perante un auditorio.
b) e)	<ul style="list-style-type: none"> Xestión das emocións negativas. 	<ul style="list-style-type: none"> Controlar a conduta asociada ás emocións negativas ante situacións comunicativas con público. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece as emocións negativas (medo escénico, inseguridade, nerviosismo,etc.) como unha manifestación natural da exposición perante o público.
a) e)	<ul style="list-style-type: none"> Oratoria para a construction da veracidade do discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> Usar a oratoria como un instrument ético para a construction ou aproximación colectiva á verdade. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega nun discurso as estratexias da retórica e da oratoria de maneira ética e honesta, recoñecendo as debilidades do razoamento propio e valorando as achegas do razoamento alleo.
			<ul style="list-style-type: none"> Identifica as estratexias que terxiversa na información.
a) b) e)	<ul style="list-style-type: none"> Representación das habilidades persoais e sociais no discurso. Autoconfianza, empatía e asertividade. 	<ul style="list-style-type: none"> Desenvolver as relacións interpersoais e a propia personalidade grazas ao uso cívico da palabra. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece a manifestación das súas habilidades intrapersoais a través do discurso.
			<ul style="list-style-type: none"> Presenta as súas ideas desde unha perspectiva empática e enagredir as outras persoas.
			<ul style="list-style-type: none"> Desenvolve habilidades asertivas para export as propias ideas con honestidade, afirmando os propios dereitos.

TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS

Dispoñemos unicamente dunha hora de clase semanal cos nosos alumnos e alumnas, o que nos parece realmente escaso. Nas, aproximadamente, 33 sesións de 50' das que dispoñemos ao longo do curso, distribuiremos a nosa materia do seguinte xeito:

1ª Avaliación: aproximadamente 12 sesións de clase:

Bloque 1. A maioría das sesións serán de contido práctico facendo alusión á teoría no mínimo tempo posíbel. Esta teoría terá maior presenza neste primeiro trimestre, xa que debemos establecer certas bases sobre que é exactamente a oratoria.

O exercicio final de avaliación será a lectura expresiva dun texto discursivo e/ou un poema. Valoraranse diferentes aspectos recollidos na táboa que logo aparecerá.

2ª Avaliación: aproximadamente 10 sesións de clase:

Bloque 2. As sesións novamente, serán eminentemente prácticas. Manterase a atención tamén sobre todo o aprendido no trimestre anterior.

O exercicio final de avaliación será o recitado dun discurso e/ou o recitado dalgún fragmento teatral. Valoraremos xa aquí, ademáis do recitado, a memorización, o xeito en que se transmite... Todo será recollido na táboa que aparecerá posteriormente.

3ª Avaliación: aproximadamente 12 sesións de clase:

Bloque 3. Neste último trimestre procurarase que os alumnos e alumnas utilicen os recursos que incorporaron paulatinamente ao longo do curso. O exercicio final de avaliación será o recitado dun discurso que, neste caso, pode ser de creación propia.

Debido a importancia da vestimenta tamén se valorará que esta sexa adecuada á situación en cada un dos exercicios avaliábeis.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

A práctica avaliadora desta profesora partirá:

- Da consideración da avaliación como un proceso continuo, cunha orientación formativa.
- Da necesidade de ter en conta o punto de partida de cada un dos alumnos e alumnas (avaliación inicial) para poder avaliar con xustiza as súas aprendizaxes posteriores.
- Da importancia que teñen as actividades prácticas para acadar as competencias básicas.
- Da introducción na práctica avaliadora de actividades de autoevaluación, para facer o alumnado consciente e partícipe do proceso.

Para cualificar aos alumnos/as de Oratoria, teranse en conta os seguintes criterios:

- 1.- A actitude na aula e a realización das tarefas encomendadas pola profesora, xunto a aspectos como a puntualidade, interese amosado cara á materia, interese por aprender, así como outros aspectos actitudinais (respecto, compañeirismo, colaboración nos traballos de grupo...) contribuirán de forma positiva ou negativa, á hora de determinar a nota global do alumnado, tanto en cada avaliación como nos resultados finais de curso.
- 2.- Cada trimestre realizaranse probas de carácter oral en que o alumnado porá de manifestó as súas habilidades para superar as situación propostas.
  - 2.a. O exercicio final da 1ªavaliación será a lectura expresiva dun texto discursivo e /ou poema breve.

Rúbrica de lectura:

1. Fluidez 1.1. Le palabra a palabra

1.2. Le monotonamente sen inflexións

1.3. Ignora a puntuación

1.4. Le lentamente

1.5. Le en forma rápida

2. Reconocimiento de palabras

2.1. Inverte sílabas ou palabras

2.2. Substitúe palabras por outras coñecidas ou inventadas

2.3. Agrega palabras

2.4. Omite palabras

2.5. Salta liñas

3. Enfrontamento de las palabras descoñecidas

3.1. Deletrea

3.2. Intenta sonorizalas fonema a fonema

3.3. Sonoriza sílaba a sílaba

3.4. Non recoñece palabras por su forma

4. Uso da voz

4.1. Pronuncia con dificultade

4.2. Omite los finais das palabras

4.3. Tatexa ao ler

4.4. Emprega retrousos ao ler

4.5. O volumen de voz é excesivamente alto

4.6. O volumen de voz é moi baixo

4.7. Substitúe os sons

5. Utilización do contexto

5.1. Non utiliza o contexto como clave de recoñecimento

5.2. Comete erros que alteran o significado

5.3. Comete erros que producen sen sentidos

6. Hábitos posturas

6.1. Sostén o libro demasiado cerca o lonxe

6.2. Move a cabeza ao longo da liña

6.3. Amosa excesiva tensión muscular

Excelente(5)

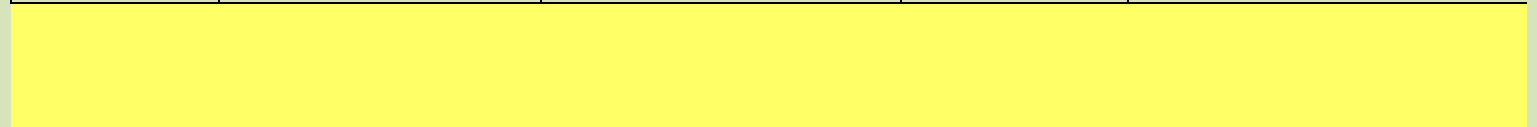
Ben(4)

Suficient

Mal(2,1)

		e (3)		
pronunciación	Pronuncia as palabras correctamente e vocaliza ben.	Pronuncia correctamente mais a súa vocalización non é correcta.	Comete erros de pronuncia aínda que a súa vocalización é correcta.	Comete erros de pronuncia e a súa vocalización non é correcta
VOLUME e voz	O volumen é adecuado coa situación. A velocidade e a adecuada para o discurso	Alza a voz sen atender aos recursos lectores. En momentos altera a velocidade.	Fala demasiado baixo. A velocidade vese bastante alterada.	Fala demasiado baixo, case en susurros e non se percibe o que di. Non adapta a velocidade en ningún momento o tipo de discurso.
Postura	A súa postura é natural mirando para o público continuamente..	Mira para o público mais está apoiado nalgún sitio.	A maioría do tempo olla para o libro.	Apenas olla para o libro, non levanta a cabeza ata o final.

Contido	Expón o contido concreto sen saír do tema.	Expón o contido mais en ocasións vaise do tema.	Expón o contido aínda que se percibe desconexión nos dados.	A exposición carece de sentido
Secuenciación	Elabora un discurso con orde lóxica.	Ten algún pequeno erro na orde das ideas.	Erros na exposición referentes á orde lóxica das ideas.	A exposición carece de orde e repítese constantemente

Durante o curso proporase a realización de traballos prácticos. Estes cualifican tanto no ámbito actitudinal (interese por facelos) como no procedemental (realización dos mesmos). No caso de que o alumno/a non realice os traballos obrigatorios ou non se axuste ao encomendado (datas de presentación, que se entreguen traballos copiados...) a cualificación será de 0 puntos.

As cualificacións dos exames teñen un valor orientativo para o alumnado, onde poden comprobar cal é o seu grao de adquisición dos contidos. A nota de avaliación non fará só referencia ao exame, senón que se valorará TODO o traballo desenvolvido durante o curso e utilizaranse diversos instrumentos. O valor de cada contido queda fixado deste xeito.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

- Interese e atención na aula.
- Esfuerzo por progresar.
- Esfuerzo por realizar as tarefas encomendadas tanto dentro como fóra da aula.
- Responsabilidade e comportamento social.

Procedemental 70%

Instrumentos de avaliación

Reflectirase nas probas realizadas na fin de cada trimestre, as cales están especificadas anteriormente neste mesmo apartado.

Esas probas, se o decide o profesor, poderán ser gravadas. Nese caso esas gravacións serán revisadas e analizadas polo alumnado unha vez cualificadas. Permanecerán arquivadas ata a finalización do curso e do período de reclamacións.

En todo caso, a grabación ou non é un criterio de decisión que tomará o profesor. Este será o material básico de avaliación

Conceptual 20%

Instrumentos de avaliación

Probas feitas na aula o longo do curso e das que se tomarán notas debidamente.

Xa que a avaliación é continua e sumativa, non se establecerá notas medias entre as avaliacións, senón que anotar e collida na avaliación de xuño é a que corresponde á

Evolución da aprendizaxe durante o curso así como á asimilación dos tres conceptos.

No suposto de que un alumno ou alumna falte a un exame, deberá traer xustificación documentada (tal e como se recolle no RRI deste IES) para que se lle faga noutro día.

En setembro só se cualificará o exame desta convocatoria extraordinaria, a cal versará sobre a exposición oral dun tema aleatorio escollido polo alumno ou alumna entre catro de actualidade. Esta proba, ao igual que as outras do curso poderá gravada en audio/vídeo para poder ser avaliada de xeito adecuado. A proba de setembro será valorada entre 0 e 10 puntos. Para iso, empregaremos as rúbricas anteriormente escritas.

No caso de ter alguna avaliación suspensa realizarase unha recuperación en xuño. Neste caso cualificarase o alumno segundo as porcentaxes anteriormente descritas durante o curso.

A.4.- Organiza os contidos e os estándares de aprendizaxe de maneira coherente co marco curricular e as particularidades do alumnado.

A.5.- As estratexias de avaliación son coherentes cos estándares de aprendizaxe, e permiten demostrar a todo o alumnado o aprendido.

B.-Creación dun ambiente propicio para a aprendizaxe

B.1.- Establece un clima de relacións de aceptación, equidade, confianza, solidariedade e respecto.

B.2.- Manifesta altas expectativas sobre as posibilidades de aprendizaxe e desenvolvemento de todos os seus alumnos.

B.3.-Establece e mantén formas consistentes de convivencia na aula.

B.4.- Establece un ambiente organizado de traballo e dispón os espazos e recursos en función das aprendizaxes.

C.-Ensin para a aprendizaxe de todo o alumnado

C.1.-Comunica de forma clara e precisa os obxectivos e contidos da materia

C.2.- As estratexias de ensino son coherentes, motivadoras e significativas para alumnado

C.3.- O contido da clase é tratado con rigorosidade conceptual e é comprensible para o alumnado.

C.4.-Utiliza metodoloxías baseadas nas TIC.

C.5.- Optimiza o tempo dispoñible para o ensino.

C.6.-Promove o desenvolvemento do pensamento.

C.7.-Avalía e recolle o proceso de comprensión e ampliación dos contidos por parte do alumnado.

D.-Responsabilidades profesionais como profesor

D.1.-O profesor reflexiona sistemáticamente sobre a súa práctica.

D.2.- Constrúe relacións profesionais e de equipo cos seus compañeiros.

D.3.-Asume responsabilidades na orientación do seu alumnado.

D.4.-Propicia relacións de colaboración e respecto cos pais.

D.5.- Manexa información actualizada sobre a súa profesión, o sistema educativo e normativa vixente.

D.6.- Participa e comprométese con Proxecto Educativo do centro.

D.7.-Organiza e participa nas actividades colectivas do centro.

Os instrumentos para avaliar os anteriores indicadores poderían ser algún dos seguintes, segundo o caso:

- Autorreflexión do profesorado sobre a súa práctica docente.
- Análise do cumprimento dos diversos aspectos da programación (obxectivos, contidos, metodoloxía,...).
- Análise dos resultados académicos.
- Reunións entre o profesorado.
- Enquisas persoais ou anónimas ao alumnado sobre diferentes aspectos.

Actitudinal 10%

PROGRAMA DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DA MATERIA PENDENTE

11.1. MATERIA DURANTE O CURSO

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado será continua, polo que implicará o seguimento do proceso e dos resultados das aprendizaxes ao longo de todo o curso.

11.2. MATERIAS PENDENTES DOUTROS CURSOS

Non procede, xa que oratoria é unha materia que non se cursa en etapas anteriores

CONCRECIONES METODOLÓGICAS QUE REQUIERE LA MATERIA.

Los criterios metodológicos que utilizamos en el trabajo con nuestros alumnos y alumnas se basan en una **concepción constructivista del aprendizaje**. Se guiará de un modo efectivo al alumno en su avance y, de este modo, se seguirán los siguientes pasos:

- La motivación adaptada de los temas, sabiendo cuál es la situación de partida del alumno, y primeros tanteos, seguidos de:
- Una exposición alcanzable y clara (salto cualitativo frente a la situación de partida).
- Ejemplos pertinentes.
- Y fundamentalmente: el diálogo espontáneo y continuo, atendiendo a las problemáticas de un modo individualizado.

Al tiempo que se progresa en una dirección se procurará utilizar también un **recorrido transversal del currículo**; lo contrario empobrecería la materia tratándola en compartimentos estancos.

Al trabajar con los contenidos de una unidad didáctica propondremos situaciones para cuya resolución los alumnos necesitan utilizar otros conceptos y procedimientos de anteriores unidades didácticas ya estudiadas, reproduciendo así el verdadero proceso de construcción lingüística y aumentando así la aplicabilidad de lo estudiado.

La enseñanza de la lengua debe ser, en lo posible, lúdica. Debe recoger los conocimientos adquiridos previamente y reorganizarlos para abrir nuevas situaciones, intentando que los alumnos manipulen, imaginen, creen y se sientan partícipes de su propio aprendizaje.

Progresivamente, **en 3º y 4º de la ESO, se intentará buscar un aspecto más formal del lenguaje y ahondar en los contenidos**, sin abandonar el carácter comprensivo que caracteriza toda la etapa.

Se impartirán clases magistrales y clases prácticas. El alumnado hará ejercicios y trabajos individuales, así como en grupo (pequeño y mediano). El trabajo en equipo colaborativo y coordinado será incentivado. Así:

- Se llevarán a cabo en gran grupo las actividades colectivas como debates, exposiciones, dictados, etc.

- En pequeño grupo se realizarán aquellas actividades encaminadas al refuerzo de contenidos presentados en gran grupo para facilitar con eso el aprendizaje cooperativo.
- Se organizarán grupos flexibles para el desarrollo de las actividades de refuerzo y ampliación.
- El trabajo individual tendrá como objetivo la consolidación de la adquisición de contenidos.
- El espacio habitual será el aula de clase y la Biblioteca.

Dos docentes del departamento pertenecen al Grupo de trabajo del centro: **“TRABALLO COOPERATIVO E POR PROXECTOS”**.

En los cursos en los que imparten clase, se organizará un trabajo por proyectos interdisciplinar Los cursos en los que se llevará a cabo serán: **3º y 4º de ESO y 1º BAC.**

MATERIALES Y RECURSOS

Los materiales curriculares que se van a utilizar son:

- Materiales propios de cada docente / materiales de diferentes editoriales para la plataforma E-Dixgal
- Ordenadores portátiles para el alumnado de 1º a 4º de la ESO, facilitados por E-Dixgal.
- Pizarra digital, ordenadores y cañones de aula.
- Plataforma digital: Aula Virtual (Moodle) del IES Pedro Floriani.
- Libros de lectura obligatoria y voluntaria: acceso a los fondos de la Biblioteca escolar del centro. También se le facilitará al alumnado enlaces para acceder a estos mismos libros online.
- Libros de consulta y publicaciones periódicas, tanto analógicas como digitales: enciclopedias, diccionarios, periódicos y revistas.
- Material audiovisual multimedia.

INDICADORES DE LOGRO PARA EVALUAR EL PROCESO DE ENSEÑANZA Y LA PRÁCTICA DOCENTE.

Los resultados de las pruebas serán indicativos de los objetivos que el alumnado ha alcanzado.

La interacción entre profesorado y alumnado en el aula es otro valor significativo que se tendrá en cuenta.

Se realizará una encuesta anónima entre el alumnado para que pueda expresar libremente aquello que considere que se puede mejorar o aquello que no debería cambiarse.

	INDICADORES	VALORACIÓN	PROPOSTAS DE MELLORA
SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO APRENDIZAXE	1.Realiza a avaliación inicial ao principio de curso para axustar a programación ao nivel dos estudantes.		
	2.Detecta os coñecementos previos de cada unidade didáctica		
	3.Revisa, con frecuencia, os traballospropostosna aula e fóradela.		
	4. Proporciona a información necesaria sobre a resolución das tarefas e como pode melloralas.		
	5.Corrixe e explica de forma habitual os traballos e as actividades dos alumnos, e dá pautas para a mellora das súasaprendizaxes.		
	6.Utiliza suficientes criterios de avaliación que atendan de xeito equilibrado a avaliación dos diferentes contidos.		
	7.Favorece os procesos de autoavaliación e coavaliación.		
	8.Propón novas actividades que faciliten a adquisición de obxectivos cando estes non foron alcanzados suficientemente.		
	9.Propón novas actividades de maior nivel cando o sobxectivosforon alcanzados con suficiencia.		
	10.Utiliza diferentes técnicas de avaliación en función dos contidos, o nivel dos estudantes, etc.		
	11.Usa diferentes medios para informar dos resultados a estudantes e pais.		

ORGANIZACIÓN DE LAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN Y EVALUACIÓN DE LAS MATERIAS PENDIENTES.

El seguimiento de los alumnos que tengan la materia de Lengua Castellana y Literatura de cursos anteriores evaluadas negativamente será **responsabilidad del profesor/a correspondiente** de Lengua Castellana del presente curso.

Aquellos alumnos que tengan la materia pendiente, realizarán individualmente tareas específicas, bien repitiendo pruebas y trabajos, bien haciendo otras actividades diseñadas para la recuperación.

Los alumnos/as deberán realizar los boletines de ejercicios de recuperación que el profesor les proponga y deberán entregarlo en el plazo establecido. Para su elaboración, los alumnos/as contarán con la ayuda de su profesor/a, que resolverá cualquier duda.

CRITERIOS PARA SUPERAR LA MATERIA DE LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA PENDIENTE:

- Si un alumno/a no entrega los ejercicios propuestos, o los entrega fuera de plazo, solo podrá aprobar la asignatura mediante el examen oficial que se realizará en mayo.

Entregando los ejercicios realizará la prueba de mayo igualmente, pero parte de la nota se obtendrá de esos ejercicios.

DISEÑO DE LA EVALUACIÓN INICIAL Y MEDIDAS INDIVIDUALES Y COLECTIVAS QUE SE PUEDEN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DE SUS RESULTADOS.

La evaluación inicial tiene como objeto para el docente comprobar de dónde se parte en el proceso de enseñanza-aprendizaje, conocer las carencias que presenta el alumnado, tener un primer acercamiento a las dificultades de cada uno. Para el alumnado es el primer contacto con el tipo de prueba escrita que tendrá a lo largo del curso y con el enfoque que hará de la materia su profesor.

La evaluación inicial será una prueba, sin nota numérica, que partirá de los contenidos y competencias mínimas que el alumnado debió adquirir al finalizar el curso anterior. El propio evaluador podrá reducir la amplitud de la prueba seleccionando aquellos ítems que considere básicos y obviando aquellos que considere secundarios.

Descripción del grupo después de la evaluación inicial

A la hora de suscitar las medidas de atención a la diversidad e inclusión tenemos que solicitar, en primer lugar, diversa información de cada grupo de alumnos y alumnas; como mínimo debe conocerse la relativa a:

- El funcionamiento del grupo (clima del aula, nivel de disciplina, atención...)
- Las fortalezas que se identifican en el grupo en cuanto al desarrollo de contenidos curriculares.
- Las necesidades que se pudieron identificar.
- Las fortalezas que se identifican en el grupo en cuanto a los aspectos competenciales.

- Las necesidades competenciales prioritarias que hay que practicar en el grupo.
- Los aspectos que se deben tener en cuenta al agrupar a los alumnos y a las alumnas para los trabajos cooperativos.
- Los tipos de recursos que se necesitan adaptar a nivel general para obtener un logro óptimo del grupo.

Necesidades individuales.

La evaluación inicial nos facilitará no sólo conocimiento del grupo como conjunto, si no que también nos proporcionará información acerca de diversos aspectos individuales de nuestros estudiantes.

A partir de ella, podremos:

- Identificar a los alumnos o a las alumnas que necesitan un mayor seguimiento o personalización de estrategias en su proceso de aprendizaje.
- Saber las medidas organizativas a adoptar.
- Establecer conclusiones sobre las medidas curriculares que se vayan a adoptar, así como sobre los recursos que se van a emplear.
- Analizar el modelo de seguimiento que se va a utilizar con cada uno de ellos.
- Acotar el intervalo de tiempo y el modo en que se van a evaluar los progresos de estos estudiantes.

MEDIDAS DE ATENCIÓN A LA DIVERSIDAD

El objetivo fundamental de la ESO es atender a las necesidades educativas de todo el alumnado. Pero estos tienen distinta formación, distintos intereses, distintas necesidades...Por eso, **la atención a la diversidad debe convertirse en un aspecto característico de la práctica docente diaria.**

En nuestro caso, la atención a la diversidad debe tener en cuenta aquellos contenidos en los que los alumnos consiguen rendimientos muy diferentes. En Lengua Castellana y Literatura se presenta en la competencia lectora, en la escritura y en la competencia oral. Aunque la práctica y la utilización de estrategias de resolución de problemas deben desempeñar un papel importante en el trabajo de todo el alumnado, el tipo de actividad concreta que se realice y los métodos que se utilicen variarán necesariamente de acuerdo con los diferentes grupos de alumnos; y el grado de complejidad y la profundidad de la comprensión que se alcance no serán iguales en todos los grupos y / o por parte de cada alumno o alumna. Este hecho aconseja organizar las actividades **en actividades de refuerzo y de ampliación**, en las que puedan trabajar los alumnos y las alumnas de acuerdo a sus características.

Otro aspecto a tener en cuenta también es que no todo el alumnado adquiere, al mismo tiempo y con la misma intensidad las competencias de cada curso. Por eso, se tratará de asegurar un nivel mínimo para todos los alumnos al final de cada curso, dando oportunidades para recuperar los conocimientos no adquiridos en su momento en los cursos sucesivos.

La atención a la diversidad, desde el punto de vista metodológico, se tendrá presente en todo el proceso de aprendizaje y nos llevará

a los profesores a:

- Detectar los conocimientos previos de los alumnos al empezar un tema. A los alumnos a los que se detecte una laguna en sus conocimientos, se les debe proponer una enseñanza compensatoria, en la que debe desempeñar un papel importante el trabajo en situaciones concretas.
- Procurar que los contenidos nuevos conecten con los conocimientos previos y sean adecuados a su nivel cognitivo.
- Propiciar que la velocidad del aprendizaje la marque el propio alumno.
- Intentar que la comprensión del alumno de cada contenido sea suficiente para una mínima aplicación y para enlazar con los contenidos que se relacionan con él.

Para lograr estos fines, se utilizarán tanto los recursos propios de las editoriales utilizadas en E-Dixgal, así como material propio de las profesoras, materiales complementarios, siempre ligados todos ellos a cada unidad.

Este curso, el Departamento de Lengua Castellana y Literatura atenderá a la diversidad, con la siguiente medida:

Refuerzo de Lengua Castellana en 1º de ESO (alumnos con exención de Francés) y apoyo en el aula en 2º de ESO.

CONCRECIÓN DE LOS ELEMENTOS TRANSVERSALES QUE SE TRABAJARÁN EN EL CURSO QUE CORRESPONDA.

Lengua Castellana y Literatura es una asignatura que permite trabajar todos y cada uno de los temas transversales que se quiera. La riqueza y la gran variedad de textos que se manejan en esta materia es el mejor aliciente para abordarlos.

La madurez del alumnado, el proceso de convivencia y las inquietudes que presenten serán las pautas que se seguirán a la hora de trabajar un tema transversal en concreto.

La materia de Lengua castellana y Literatura debe potenciar la enseñanza de los elementos transversales, contribuyendo a difundir estas enseñanzas y conseguir que las alumnas y los alumnos lleguen a ser ciudadanas y ciudadanos responsables.

- - **La igualdad entre los sexos y la educación para la paz** se introducirá fomentando el desarrollo de actividades de grupo sin distinciones por razones de sexo, y potenciando un clima, tanto en los grupos de trabajo como en la clase, de aceptación, respeto y valoración de las soluciones distintas de las propias que sean aportadas tanto por los alumnos como por las alumnas. Se trabajarán textos que traten sobre este tema, así como se hará incidencia en señalar expresiones de carácter sexista o segregador.

- ▪ **La educación para la salud** se hará a través del empleo de textos que se refieran a situaciones de cuidado de la salud y prevención de enfermedades que están presentes a diario en los medios de comunicación.
- ▪ **La educación cívica y moral** vendrá aparejada con la potenciación del trabajo cooperativo, con la responsabilidad personal en el cumplimiento de las tareas, la valoración de los distintos puntos de vista y la aceptación de decisiones colectivas.
- ▪ **La educación para el consumo** se hará desarrollando el espíritu crítico ante las informaciones expresadas en artículos de opinión o en la publicidad.
- ▪ **La educación ambiental** se promoverá, por ejemplo, empleando textos expositivo-argumentativos relacionados con la contaminación ambiental, la deforestación,...
- ▪ **La educación viaria** es importante introducirla en los cursos inferiores como elemento motivador. Las señales de tráfico serán objeto de estudio en los tipos de signos. Su objeto es incrementar la reflexión y la conciencia crítica ante determinados comportamientos con los vehículos.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS Y EXTRAESCOLARES

Las actividades complementarias y extraescolares propuestas por este departamento para este curso son las siguientes:

TÍTULO	TIPO	GRUPOS	DATAS PREVISTAS	OBSERVACIONES
"Un cuento de miedo: El fantasma del Floriani"	☐ Extraescolar ☒ Complementaria	1º ESO	Última semana de octubre.	

"Cartas de amor"	☐ Extraescolar ☒ Complementaria	ESO	Segunda semana de febrero.	
"Día del Libro"	☐ Extraescolar ☒ Complementaria	Todo o alumnado	Tercera semana de abril.	
Encuentro virtual con un escritor/a.	☐ Extraescolar ☒ Complementaria	ESO y BACHILLERATO	A lo largo del curso.	
Asistencia a recitales, obras de teatro, representaciones artísticas.	☒ Extraescolar ☐ Complementaria	ESO y BACHILLERATO	A lo largo del curso.	Según oferta y disponibilidad del alumnado.

PLAN ANUAL DE LECTURA y PLAN LECTOR

El departamento de Lengua Castellana y Literatura, por razones obvias, y siguiendo la legislación vigente, **apoya incondicionalmente el Plan Anual de Lectura y el Plan Lector del centro.**

Los objetivos generales de estos planes son:

- Apoyar la adquisición de competencias clave del alumnado y contribuir a un mayor logro académico, mejores resultados y actitudes de aprendizaje.
- Capacitar al alumnado como ciudadanos activos y solidarios que comprendan todos los tipos de texto: literarios, expositivos, periodísticos, gráficos, publicitarios, etc.
- Proporcionarles estrategias para comprender, utilizar y evaluar de forma crítica las diferentes formas de información.

En definitiva, capacitarlos para usar, de forma eficaz y funcional todas las posibles formas de comunicación.

Tanto en la ESO como en el BACHILLERATO, la lectura es un objetivo clave. Se propone la lectura de, **al menos, un libro por trimestre.** Se entregará al alumnado una guía de lectura con orientaciones y propuestas de trabajo.

La selección de lecturas que se proponen comprende obras de autores clásicos y actuales de reconocido prestigio, elegidas por su calidad y por el interés que puedan suscitar entre los alumnos y alumnas.

Nuestro departamento participará en la **Hora de Leer**, que se realizará una vez por semana, para la ESO, con calendario establecido.

PLAN DE FOMENTO DE LAS TIC

Nuestro departamento colabora en el fomento de las TIC, en el presente curso de la siguiente manera:

MATERIA	ACTIVIDAD	RECURSOS
Lengua Castellana y Literatura (ESO)	Empleo de la plataforma E-Dixgal . Presentación de trabajos en distintos formatos digitales. Búsqueda de información en soporte digital.	Ordenadores portátiles del alumado. Ordenador portátil del profesorado. Conexión wifi del centro.
L. Castellana y Literatura I y II (Bachillerato)	Empleo del Aula Virtual . Presentación de trabajos en distintos formatos digitales. Búsqueda de información en soporte digital. Asistencia a la biblioteca do centro y /o aula(s) de informática para trabajar con los ordenadores.	Ordenador y cañón de aula. Conexión wifi del centro. Ordenadores y cañón de la biblioteca y de las aulas de informática del centro.

MECANISMOS DE REVISIÓN, EVALUACIÓN Y MODIFICACIÓN DE LAS PROGRAMACIONES DIDÁCTICAS EN RELACIÓN CON LOS RESULTADOS ACADÉMICOS Y PROCESOS DE MEJORA.

Los miembros del Departamento de Lengua Castellana y Literatura **se reúnen, al menos, una vez al mes**. En estas reuniones se tratan todos los aspectos académicos, pedagógicos, metodológicos, didácticos, lingüísticos y literarios que el proceso de enseñanza de la lengua castellana y su literatura reclama.

La **memoria final de curso** es un ejercicio de síntesis de las modificaciones propuestas en estas reuniones; aquí será donde se plasme las posibles mejoras que se incorporarían en el siguiente curso.

Esta programación didáctica estará sujeta a un **proceso permanente de revisión y evaluación** teniendo en cuenta en el desarrollo del curso su eficacia para conseguir los objetivos propuestos. Las observaciones que realicen profesores del departamento, junto con las aportaciones del alumnado y otros miembros de la comunidad educativa serán la base de una revisión general al finalizar el curso.

Dado que la programación didáctica debe ser aprobada a comienzo del curso, sus modificaciones se realizarán anualmente antes del comienzo de las actividades lectivas. Con todo, si durante el curso hay circunstancias que aconsejen modificaciones puntuales, el departamento las realizará informando adecuadamente al alumnado.

ASPECTOS AEVALUAR	A DESTACAR...	A MEJORAR...	PROPUESTAS DE MEJORA PERSOAL
Temporalización de las unidades didácticas			
Desarrollos de los objetivos didácticos			
Manejo de los contenidos de la unidad.			
Descriptorios y desempeños competenciales.			
Realización de tareas			
Estrategias metodológicas seleccionadas			
Recursos			
Claridad en los criterios de evaluación.			
Uso de diversas herramientas de evaluación.			

Atención a la diversidad			
Interdisciplinariedad			